ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

19 Ιουνίου 2017 | ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ | Αρ. Φύλλου **2105**

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 99058/Δ2

Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος Θρησκευτικά Γενικού και Επαγγελματικού Λυκείου

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 42 παρ. 2 περ. α του ν. 4186/2013 (Α΄ 193) «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και λοιπές διατάξεις» και την παρ. 2, εδ. ι του άρθρου 43 του ν. 4186/2013 (Α΄193) όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 16 του άρθρου 45 του ν. 4264/2014 (Α΄118) και με την παρ. 2 (β) του άρθρου 34 του ν. 4415/2016 (Α΄159).
2. Τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 3 περ. α υποπ. ββ του ν. 3966/2011 (Α΄ 118) «Θεσμικό πλαίσιο των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων, Ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Οργάνωση του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» και λοιπές διατάξεις».
3. Το προεδρικό διάταγμα 125/2016 (Α΄ 210) με θέμα «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
4. Τις διατάξεις του άρθρου 90 της κωδικοποίησης της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (Α΄ 98).
5. Τη με αριθμ. 21/18-05-2017 πράξη του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής.
6. Το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού του ΥΠ.Π.Ε.Θ. για τις δαπάνες που καλύπτονται από αυτόν, σύμφωνα με την με αριθ. πρωτ. 97317/Β1/12-06-2017 εισήγηση του άρθρου 24 του Ν. 4270/2014 (Α΄ 143), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 παρ. 6 του Ν. 4337/2015 (Α΄ 129) της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, αποφασίζουμε:

Άρθρο μόνον

Το Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος Θρησκευτικά Γενικού και Επαγγελματικού Λυκείου ορίζεται ως εξής:

1. Γενικοί σκοποί της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης στο Λύκειο.

Ο σχεδιασμός του νέου Προγράμματος Σπουδών (ΠΣ) στα Θρησκευτικά Λυκείου λαμβάνει υπόψη:

- Τη γενική και την ειδική σκοποθεσία της Εκπαίδευσης, σύμφωνα με το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, το οποίο απορρέει από το Σύνταγμα της Ελλάδας και τους βασικούς νόμους για την Εκπαίδευση και ειδικότερα το Λύκειο.
- Τις επιστημονικές προτάσεις της σύγχρονης θρησκειοπαιδαγωγικής, σε συνδυασμό με τις νέες θεωρίες μάθησης και διδακτικής μεθοδολογίας.
- Τα παιδαγωγικά χαρακτηριστικά των (μετ)εφήβων μαθητών, την προγενέστερη γνώση και τα μαθησιακά επιτεύγματά τους, τις εμπειρίες που κομίζουν από το περιβάλλον, στο οποίο ζουν, και επιπλέον τις προσδοκίες και τις ιδιαίτερες ανάγκες τους στο μαθησιακό πεδίο του Μαθήματος των Θρησκευτικών (ΜτΘ).
- Το πλαίσιο οργάνωσης, τις παιδαγωγικές αρχές, τους εκπαιδευτικούς προσανατολισμούς καθώς και το σύστημα αξιολόγησης του Λυκείου.
- Τον εκπαιδευτικό προσανατολισμό και την ανάπτυξη των περιεχομένων του νέου ΠΣ στα Θρησκευτικά Δημοτικού και Γυμνασίου.
- Την επικρατούσα τοπική θρησκευτική παράδοση, ως θεμελιώδη πυλώνα του θρησκευτικού γραμματισμού των μαθητών και το ευρύτερο θρησκευτικό και πολιτισμικό πλαίσιο, το οποίο την περιβάλλει.
- Τη συνθετότητα του σύγχρονου κοινωνικού και πολιτισμικού ιστού, όπως διαμορφώνεται σε τοπικό, ευρωπαϊκό και οικουμενικό επίπεδο, και τις ειδικές μορφωτικές και εκπαιδευτικές ανάγκες που προκύπτουν από αυτή.

Επομένως, οι σκοποί της θρησκευτικής εκπαίδευσης στο Λύκειο είναι:

α) Η ανάπτυξη της προσωπικής ταυτότητας, στην οποία συντελούν η θρησκευτικότητα και η κριτική κατανόησή της είτε κάποιος ακολουθεί μία θρησκεία είτε όχι. Η αντίληψη της αυτο-εικόνας και των ρόλων του εαυτού σε σχέση με τους άλλους είναι σημαντική στην εφηβεία και καθορίζει την ενήλικη ζωή. Η προσωπική ταυτότητα και η αφύπνιση της προσωπικότητας εξαρτάται από τη «θρησκευτική συνείδησή» του, την οποία καλλιεργεί ελεύθερα στο σχολείο κυρίως με τη θρησκευτική εκπαίδευση. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η ηθική ανάπτυξη και η συμπεριφορά του εφήβου/της έφηβης, εφόσον η θρησκευτική εκπαίδευση συνιστά γνωριμία με το θρησκευτικό φαινόμενο στην πολυμορφία και πολυπλοκότητά του και συζητά κατά βάση τα ηθικά και υπαρξιακά ερωτήματα των εφήβων μαθητών/

μαθητριών. Στη σύγχρονη θεώρηση της ταυτότητας του προσώπου, φυσικά, η θρησκευτική ταυτότητα σχετίζεται και με την ηθική, αξιακή και την πολιτι(εια)κή αγωγή, στις οποίες και η θρησκευτική εκπαίδευση στοχεύει.

β) Η καλλιέργεια ανθρωπιστικής και ελληνικής παιδείας. Η ανθρωπιστική παιδεία στην εκπαίδευση είναι ανάγκη να θεμελιώνεται σε μιαν ερμηνευτική αναζήτηση νοήματος του βίου. Να δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ανάλυση της φύσης του νοήματος αυτού και στα μορφωτικά αγαθά που χρειάζεται να διερευνήσει και να ανακαλύψει ο μαθητής/η μαθήτρια ως απαραίτητη υποδομή για την ίδια του/της τη ζωή. Στο σημείο αυτό τέμνεται η σχέση της ελληνικής κοινωνίας με τη διαχρονική παράδοση και τον πολιτισμό της Ορθοδοξίας.

γ) Ο θρησκευτικός γραμματισμός. Ο έφηβος/η έφηβη και στη συνέχεια ο/η ενήλικας δεν αρκεί να γνωρίζει κυριολεκτικά μόνο όρους, λέξεις και σύμβολα. Η γνώση του πλαισίου, το οποίο γεννά τις έννοιες και τις διαμορφώνει, αλλά και του πολιτισμικού φορτίου τους είναι η ουσία του θρησκευτικού γραμματισμού, ο οποίος στην εκπαίδευση αποτελεί μέρος του πολυγραμματισμού, δηλαδή της ικανότητας κατασκευής νοήματος σε διαφορετικά πολιτισμικά, κοινωνικά ή ειδικά συγκείμενα, καθώς και την ικανότητα χρήσης αλφαβητικών και πολυτροπικών αναπαραστάσεων. Η γλώσσα και τα κείμενα δεν είναι ουδέτερα. Ο γραμματισμός επεκτείνεται σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα, γιατί υπάρχουν πολλοί τρόποι παραγωγής νοήματος, αλλά και συσχέτισης αυτών των νοημάτων. Με τον θρησκευτικό γραμματισμό ως ιδιαίτερο μέρος των πολυγραμματισμών, ο μαθητής/η μαθήτρια αποκτά τη δεξιότητα της λειτουργικής χρήσης αναπαραστάσεων, εννοιών, κρίσεων, γενικεύσεων, σχημάτων, εικόνων, συμβόλων, επικοινωνιακών μέσων, αφηγήσεων, νοημάτων και σημασιών. Έτσι επιτυγχάνει την κατανόηση των πάσης φύσεως κειμένων και μνημείων, την κριτική ανάλυση της γνώσης και τέλος τον μετασχηματισμό της, ώστε να νοηματοδοτήσει θρησκευτικά την πραγματικότητα και να αποκτήσει την ικανότητα να συμβάλει σε αυτήν.

δ) Η κριτική θρησκευτικότητα με την έννοια της καλλιέργειας της ολιστικής νοημοσύνης στην εκπαιδευτική διαδικασία, στην οποία συμμετέχουν νους και καρδιά και η οποία διαμορφώνει ανθρώπους με «ζωηρή επιθυμία» για δικαιοσύνη και δημοκρατία. Εφόσον ο άνθρωπος είναι από τη φύση του ον που πιστεύει, η θρησκευτική εκπαίδευση τού παρέχει τις δυνατότητες «να πιστεύει καλά». Και αυτό σημαίνει κριτικά (ελεύθερα, διερευνητικά, ενεργητικά, με σεβασμό στους άλλους, ειρηνικά, χωρίς ηθικισμό, φανατισμό και μισαλλοδοξία). Έτσι, απομακρύνεται ο κίνδυνος του θρησκευτικού φονταμενταλισμού. Ο μαθητής/η μαθήτρια χρειάζεται να έχει βασική πληροφόρηση και να ασκεί την κριτική σκέψη, ώστε να μπορεί να αποκωδικοποιεί τα στοιχεία, αρχικά της σύγχρονης ιστορίας, αλλά και γενικά της ιστορίας, που σχετίζονται με θρησκευτικά ζητήματα, καθώς και να ερμηνεύει το παρελθόν και το παρόν του κόσμου στο οποίο ζει. Έτσι γίνεται ικανός/ή, χωρίς να πρέπει να παραιτείται από τη βίωση της πίστης ως αλήθειας που εμπεριέχει ελπίδα, να σέβεται τους άλλους και όλο τον κόσμο.

ε) Η γνωριμία και επικοινωνία με τον «άλλον». Ο μαθητής/η μαθήτρια εξοικειώνεται με τον πλουραλιστικό χαρακτήρα της κοινωνίας στην οποία ζει, συνειδητοποιεί τα θρησκευτικά της στοιχεία, αλλά και την πολλαπλότητα της προσωπικής του/της ταυτότητας και την εξελικτική δυναμική της στις συλλογικές και κοινωνικές της εκφράσεις. Παράλληλα, ασκείται στις αξίες της αποδοχής, του σεβασμού και του διαλόγου με τον άλλον, της δυναμικής ανεκτικότητας προς το διαφορετικό και στο δικαίωμα στην ετερότητα.

στ) Η κοινωνικοποίηση, όχι ως παθητική υιοθέτηση του κοινωνικού συστήματος, αλλά ως μία διαδικασία εξατομίκευσης, η οποία θεμελιώνεται στη σχέση ανάμεσα στην ανάπτυξη της προσωπικότητας και στην κοινωνική ένταξη. Το σχολείο είναι κοινότητα ολόπλευρης ζωής και γνώσης, κατεξοχήν εστία κοινωνικοποίησης. Το πρόσωπο δρα ενεργητικά στο περιβάλλον, ενώ παράλληλα το περιβάλλον, ως μικρο-σύστημα και μακρο-σύστημα, καθώς και ως εσωτερικές σχέσεις και αλληλεπιδράσεις μεταξύ τους, διαδραματίζει αμοιβαία τον διαδραστικό ρόλο του. Η θρησκευτική εκπαίδευση αφορά όχι μόνο σε έναν καθοριστικό όρο του οικο-περιβάλλοντος του προσώπου (Εκκλησία, παράδοση, πολιτισμός, θρησκευτικές κοινότητες, τοπικές κοινωνίες, έθνος, προσωπική πίστη, πεποιθήσεις), αλλά δημιουργεί με αποτελεσματικό τρόπο τις κατάλληλες παιδαγωγικές προϋποθέσεις ανάπτυξης της προσωπικής και κοινωνικής ταυτότητας συγχρόνως, λόγω του περιεχομένου και της σημασίας της θρησκευτικής γνώσης.

ζ) Η ανάπτυξη κοινότητας μάθησης. Η λειτουργία της τάξης ως κοινότητας μάθησης μέσω των κοινών εμπειριών, της βίωσης κοινών πραγμάτων και της διάδρασης, αναπτύσσεται με έμφαση στη συνεργατική μάθηση, στη συζήτηση, στη συνεργασία, στη διαπραγμάτευση και στα κοινά νοήματα. Η θρησκευτική εκπαίδευση, με την παιδαγωγική και διδακτική μέθοδο αλλά και με το θεολογικό περιεχόμενό της, έχει πολλές δυνατότητες να εμπλαισιώσει ριζικά τη δημιουργία και καλλιέργεια κοινότητας, η οποία και ως έννοια σχετίζεται με την πίστη και την παράδοση του τόπου. Η σχολική τάξη μπορεί να θεωρηθεί ως κοινότητα μάθησης, στο πλαίσιο του συνεχούς διαλόγου, της ανάλυσης και βιωματικής εφαρμογής αρχών και αξιών, όπως η ελευθερία, η αγάπη, η δημοκρατία, το δικαίωμα, η ισότητα, η αυτονομία, ο σεβασμός, η αλληλεγγύη, η δικαιοσύνη, η ελπίδα κ.ά.

2. Η δομή του νέου Προγράμματος Σπουδών

Η ανάπτυξη του νέου ΠΣ στα Θρησκευτικά του Λυκείου, ακολουθεί ιεραρχικά την παρακάτω δομή:

1. Θεματικός προσανατολισμός της τάξης: Γενικός τίτλος.

2. Ειδικοί στόχοι της τάξης: Προσδιορίζουν αδρομερώς τις μαθησιακές επιδιώξεις σε κάθε τάξη. Βασίζονται στους γενικούς σκοπούς και στους παιδαγωγικούς και εκπαιδευτικούς άξονες του Λυκείου, τους οποίους υπηρετούν και εξειδικεύουν.

3. Θεματικές Ενότητες της τάξης: Επιλεγμένες θεμελιώδεις θρησκευτικές έννοιες γύρω από τις οποίες συγκροτείται και αναπτύσσεται η μαθησιακή διαδικασία με βάση τους ειδικούς στόχους της τάξης. Κάθε βασική έννοια αποτελεί μια Θεματική Ενότητα (ΘΕ) και περιλαμ-

βάνει πέντε (05) διδακτικά δίωρα. Στην Α΄ και τη Β΄ τάξη αντιστοιχούν από πέντε (05) βασικές έννοιες με πέντε διδακτικά δίωρα καθεμία (5 Χ 5 = 25), ενώ στη Γ΄ τάξη αντιστοιχούν τρεις (03) βασικές έννοιες με τέσσερα (04) διδακτικά δίωρα καθεμία (3 Χ 4 = 12).

4. Διδακτικές Ενότητες της τάξης: Σε κάθε διδακτικό δίωρο αναπτύσσεται μία επιμέρους έννοια που παράγεται απαγωγικά από τη βασική έννοια της ΘΕ, με βάση τις παιδαγωγικές έρευνες και γνώσεις για τη μέση εφηβεία, τη σχέση των νέων με τη θρησκεία και το επίπεδο του θρησκευτικού τους γραμματισμού. Τα διδακτικά αποτελέσματα και το περιεχόμενο κάθε διδακτικής ενότητας σχεδιάζονται για να νοηματοδοτήσουν θρησκευτικά την επιμέρους έννοια της διδακτικής ενότητας υπό το πρίσμα όμως της βασικής έννοιας.

5. Στο Πρόγραμμα Σπουδών για κάθε Διδακτική Ενότητα περιλαμβάνονται στις ανάλογες στήλες:

Τα βασικά προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, τα οποία περιγράφουν (ή ορίζουν) όσα οι μαθητές/μαθήτριες θα πρέπει επαρκώς να γνωρίζουν ή να κάνουν (γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις) μετά το τέλος του μαθήματος.

Τα βασικά κριτήρια αξιολόγησης της μαθησιακής διαδικασίας.

Η μέθοδος διδασκαλίας (βιωματική ή διερευνητική) και η αντίστοιχη θεματολογία των δραστηριοτήτων για κάθε στάδιό της. Η μέθοδος διδασκαλίας, οι δραστηριότητες και το εκπαιδευτικό υλικό προσδιορίζονται αναλυτικότερα στον Οδηγό Εκπαιδευτικού.

Πρόγραμμα Σπουδών στα Θρησκευτικά Λυκείου

Α΄ Τάξη Θρησκεία και σύγχρονος άνθρωπος (50 ώρες)		Β΄ Τάξη Θρησκεία και κοινωνία (50 ώρες)		Γ΄ Τάξη Θρησκεία και σύγχρονος κόσμος (24 ώρες)	
ΑΝΘΡΩΠΟΣ/ΠΡΟΣΩΠΟ	Αναζήτηση του Θεού Αυτογνωσία Επικοινωνία Ήθος Αγιότητα	ΘΕΟΣ	Αποκάλυψη Δημιουργία Βίωμα Λύτρωση Αθεΐα	ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ	Επιστήμη Τεχνολογία Γενετική Οικολογία
ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ	Πίστη Λατρεία Προσευχή Γιορτή Σωτηρία	ΘΡΗΣΚΕΙΑ	Ιερότητα Ανταμοιβή Παράδοση Μύηση Ιεροσύνη/Ιερατείο	ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	Πλούτος Εργασία Συμβίωση Επανάσταση
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	Εκκλησία Ευχαριστία Ενότητα Ταυτότητα Όρια/νόμος	ΚΟΙΝΩΝΙΑ	Πολίτης Στερεότυπα Πολυπολιτισμικότητα Διάλογος Εκκοσμίκευση	ΟΡΑΜΑ	Ειρήνη Δικαιοσύνη Ευτυχία Μεταμόρφωση
ΑΞΙΕΣ	Ελευθερία Αγάπη Δικαιώματα Ισότητα Ευθύνη	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	Γλώσσα Μύθος Έκφραση Ιστορία Οικουμενικότητα		
ΚΑΚΟ	Αμαρτία Θάνατος Αδικία Φανατισμός Υποδούλωση/εξάρτηση	ΗΘΙΚΗ	Βιοηθική Έρωτας Ζωή Συγχώρηση Ετερότητα		

Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ (5 Θεματικές Ενότητες Χ 5 δίωρα)	
Τίτλος τάξης	**Θρησκεία και σύγχρονος άνθρωπος**
Ειδικοί στόχοι	Οι μαθητές/μαθήτριες: 1. Να διερευνήσουν τη θρησκευτικότητα και ιδιαίτερα τη λατρεία ως συστατικό στοιχείο της ορθόδοξης χριστιανικής Εκκλησίας. 2. Να μελετήσουν την επιρροή του θρησκευτικού γεγονότος στη διαμόρφωση της σύγχρονης πολιτισμικής πραγματικότητας των νέων. 3. Να ερευνήσουν τη θρησκευτική διάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά και της ατομικής και συλλογικής ευθύνης στη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου. 4. Να προσεγγίσουν ηθικά διλήμματα και προκλήσεις με θρησκευτικό περιεχόμενο και να τοποθετηθούν προσωπικά σε σχέση με αυτά. 5. Να αντιληφθούν τη θρησκευτική και ιδιαίτερα την Ορθόδοξη χριστιανική οπτική για την ύπαρξη του κακού και τις επιπτώσεις του στη ζωή τους. 6. Να καλλιεργήσουν κοινωνικές δεξιότητες στο πλαίσιο της μαθησιακής κοινότητας και να συνειδητοποιήσουν τη σημασία που έχει ο διάλογος, η συνεργασία και η αλληλεγγύη. 7. Να καλλιεργήσουν δεξιότητες και στάσεις επικοινωνίας, σεβασμού και αποδοχής με απώτερο στόχο τη δημιουργία αυθεντικών σχέσεων.
Έννοιες	**Άνθρωπος / πρόσωπο** (αναζήτηση του Θεού, αυτογνωσία, επικοινωνία, ήθος, αγιότητα) **Θρησκευτικότητα** (πίστη, λατρεία, προσευχή, γιορτή, σωτηρία) **Κοινότητα** (Εκκλησία, Ευχαριστία, ενότητα, ταυτότητα, όρια/νόμος) **Αξίες** (ελευθερία, αγάπη, δικαιώματα, ισότητα, ευθύνη) **Κακό** (αμαρτία, θάνατος, αδικία, φανατισμός, υποδούλωση/εξάρτηση)

Θ.Ε. 1 ΑΝΘΡΩΠΟΣ / ΠΡΟΣΩΠΟ

(αναζήτηση του Θεού, αυτογνωσία, επικοινωνία, ήθος, αγιότητα)

1.1 ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ (1ο δίωρο)			
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες	Εκπαιδευτικό Υλικό (ισχύει για όλες τις ενότητες της τάξης)
Οι μαθητές/ μαθήτριες να: - προσδιορίζουν τα κίνητρα της αναζήτησης του Θεού, - διερευνούν την καθολικότητα της θρησκευτικής αναζήτησης στην ιστορία του ανθρώπου, - εξετάζουν τη σύνδεση της αναζήτησης του Θεού με τη θρησκεία.	- Έκφραση κριτικής στάσης σε θέματα θρησκευτικής αναζήτησης και πίστης. - Αναγνώριση των κινήτρων και της καθολικότητας της πνευματικής και θρησκευτικής αναζήτησης. - Διατύπωση συλλογισμών για την ανάπτυξη της θρησκευτικότητας (σχέσης με τη θρησκεία).	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας:** Έκφραση εμπειρίας των μαθητών για την αναζήτηση. **Νοηματοδοτώντας:** Θεμελιώδη υπαρξιακά ερωτήματα και η απάντηση της θρησκείας. Διαπίστωση της καθολικότητας του θρησκευτικού φαινομένου. **Αναλύοντας:** Η ανάπτυξη της θρησκευτικότητας. Τύποι θρησκευτικότητας. **Εφαρμόζοντας:** Τεκμηρίωση προσωπικής στάσης σε υπαρξιακά ερωτήματα με χρήση επιχειρημάτων και κατάλληλης θρησκευτικής ορολογίας.	Παραγωγή νέου, πρωτότυπου και συμβατού με το παρόν ΠΣ εκπαιδευτικού υλικού, στο πλαίσιο της συγκεκριμένης φιλοσοφίας και μεθοδολογίας του, με βάση: • βιβλικά, πατερικά και ιστορικά κείμενα από την Ορθόδοξη εκκλησιαστική παράδοση, τις άλλες χριστιανικές παραδόσεις, τις άλλες θρησκείες, καθώς και από την αρχαιοελληνική γραμματεία, • θεολογικά, λογοτεχνικά, λαογραφικά, ιστορικά, φιλοσοφικά, κοινωνιολογικά, ψυχολογικά και άλλα επιστημονικά κείμενα και δοκίμια, • αξιοποίηση ποιητικών, καλλιτεχνικών και μουσικών έργων, • ιστορικών μνημείων και έργων τέχνης, καθώς και ποικίλου εικαστικού και φωτογραφικού υλικού, • αποσπασμάτων και αναφορών από τον Τύπο, • τη χρήση ΤΠΕ και εν γένει πολυμεσικών εκπαιδευτικών εργαλείων (εικόνα, ήχος, διαδίκτυο), • σύγχρονες και κατάλληλες για κάθε θεματική ενότητα στρατηγικές μάθησης. Στο ίδιο πλαίσιο είναι επίσης δυνατό να αξιοποιηθούν, κατάλληλα επεξεργασμένα ή προσαρμοσμένα, στοιχεία και εκπαιδευτικά αντικείμενα από: • παλαιότερα εγκεκριμένα διδακτικά υλικά (βιβλία και λογισμικά) του ΥΠΠΕΘ/Παιδαγωγικού

			Ινστιτούτου/Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, • το Αποθετήριο Μαθησιακών Αντικειμένων Φωτόδεντρο: http://photodentro.edu.gr/lor • το Οπτικοακουστικό Αρχείο της ΕΡΤ: http://mam.avarchive.gr/portal • Συλλογές Πολιτισμικών Φορέων. Περισσότερες λεπτομέρειες για το εκπαιδευτικό υλικό ανά τάξη και ανά θεματική ενότητα βλ. στον *Οδηγό Εκπαιδευτικού στα Θρησκευτικά Λυκείου*.

1.2 ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ (2° δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος – Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - συνδέουν την αυτογνωσία με τη γνώση του άλλου, του κόσμου και του Θεού, - εξετάζουν τη σημασία της αυτογνωσίας στη σχέση με τον άλλο και τον Θεό.	- Σύνδεση θρησκευτικότητας και πίστης με τον εαυτό και την αυτογνωσία. - Ανάλυση της σημασίας της αυτογνωσίας για τη σχέση με τον εαυτό, τον άλλο, τον Θεό.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας:** Δρόμοι που οδηγούν στην αυτογνωσία και σύνδεσή της με τη γνώση του άλλου. **Νοηματοδοτώντας:** Δρόμοι αυτογνωσίας και θεογνωσίας (π.χ. λογική, αισθήσεις, βιώματα). **Αναλύοντας:** Η συμβολή της θρησκείας στην αυτογνωσία και στη γνώση του κόσμου. **Εφαρμόζοντας:** Σύνδεση της αυτογνωσίας με την κοινωνικότητα, την αγάπη και την πηγή της αγάπης (Θεός).

1.3 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ (3° δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - εντοπίζουν τρόπους επικοινωνίας με τον Θεό στις χριστιανικές παραδόσεις, - αξιολογούν τις θέσεις της Ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης για την επικοινωνία με τον «άλλο».	- Αναγνώριση τρόπων επικοινωνίας με τον Θεό. - Αξιολόγηση της Ορθόδοξης χριστιανικής διδασκαλίας για την επικοινωνία με τον «άλλον».	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας:** Αποτύπωση εμπειριών για τη χαρά και τις δυσχέρειες της επικοινωνίας. **Νοηματοδοτώντας:** Πέρασμα από τη φιλία και τη λαχτάρα συναναστροφής στη θρησκεία ως επικοινωνία με το ιερό. **Αναλύοντας:** Η προσευχή, η λατρεία, η θεογνωσία και η θεολογία ως επικοινωνία στις χριστιανικές παραδόσεις. **Εφαρμόζοντας:** Τρόπος ουσιαστικής επικοινωνίας: αναζητώντας ένα πρότυπο.

1.4 ΗΘΟΣ ($4^{ο}$ δίωρο)

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - σκιαγραφούν τα βασικά χαρακτηριστικά του χριστιανικού ήθους (πρόσωπο - αγάπη - ελευθερία), - εξετάζουν τη σύνδεση διδασκαλίας και ήθους στον Χριστιανισμό, - διακρίνουν τις διαφορές μεταξύ ήθους, ηθικισμού και ηθικολογίας.	- Διατύπωση βασικών χαρακτηριστικών του χριστιανικού ήθους. - Σύνδεση διδασκαλίας και ήθους στον Χριστιανισμό. - Σύγκριση ήθους, ηθικισμού και ηθικολογίας.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας:** Ήθος, ηθικισμός, ηθικολογία, ηθική υποκρισία. **Εφαρμόζοντας:** Ηθικές προκλήσεις του καιρού μας, διάσταση θεωρίας και πράξης. Η χριστιανική διδασκαλία. **Διερευνώντας:** Σχέση διδασκαλίας (πεποιθήσεων) και ήθους. **Αναπλαισιώνοντας:** Βασικές αρχές του χριστιανικού ήθους (αγάπη - ελευθερία), σύνδεση με τη θεολογική διδασκαλία και με την κοινωνική πραγματικότητα. **Αξιολογώντας:** Κίνητρα και ηθικά διλήμματα και διαμόρφωση προσωπικών στάσεων.

1.5 ΑΓΙΟΤΗΤΑ (5ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος – Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - επισημαίνουν την ερμηνεία της αγιότητας και την ποικιλία των χαρακτηριστικών της στη ζωή και στο έργο αγίων της Εκκλησίας. - αναγνωρίζουν όψεις της αγιότητας στην καθημερινότητα.	- Διατύπωση της χριστιανικής ερμηνείας της αγιότητας. - Επισήμανση της ποικιλίας χαρακτηριστικών στοιχείων αγιότητας. - Αναγνώριση όψεων αγιότητας στην καθημερινότητα.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας:** Ο ιδανικός άνθρωπος, ο ήρωας, ο άγιος. **Νοηματοδοτώντας:** Χαρακτηριστικά και ποικίλες μορφές αγιότητας. **Αναλύοντας:** Η αγιότητα στον Χριστιανισμό. **Εφαρμόζοντας:** Η αγιότητα στην καθημερινή ζωή.

Θ.Ε. 2 ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ
(πίστη, λατρεία, προσευχή, γιορτή, σωτηρία)

2.1 ΠΙΣΤΗ (1^{ο} δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - ερμηνεύουν την πίστη στον Θεό ως σχέση εμπιστοσύνης, - συσχετίζουν την ελπίδα και την αγάπη με την πίστη στον Τριαδικό Θεό.	- Ερμηνεία του φαινόμενου της πίστης στον Θεό και των διαστάσεών της για τον άνθρωπο. - Προσδιορισμός της σχέσης της πίστης στον Θεό με την ελπίδα και την αγάπη.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας:** Εμπειρίες σχετικές με την εμπιστοσύνη σε πρόσωπα ή θεσμούς. Η πίστη ως κοινωνικό γεγονός. **Νοηματοδοτώντας:** Διάκριση των εννοιών της πίστης και της ιδεολογίας. **Αναλύοντας:** Η πίστη στον Τριαδικό Θεό ως προσωπική σχέση εμπιστοσύνης. **Εφαρμόζοντας:** Σύζευξη πίστης και αγάπης στον χώρο της κοινωνίας.

2.2 ΛΑΤΡΕΙΑ (2ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - διακρίνουν τη λατρεία ως συστατικό στοιχείο της θρησκευτικότητας, - αναγνωρίζουν βασικά χαρακτηριστικά της θρησκευτικής λατρείας, - συνδέουν τους λατρευτικούς κύκλους της Ορθόδοξης λατρείας με την καθημερινότητα.	- Περιγραφή της σχέσης λατρείας και θρησκευτικότητας. - Χρήση βασικών όρων της λατρευτικής γλώσσας του περιβάλλοντος των μαθητών. - Αναγνώριση της επίδρασης της εκκλησιαστικής λατρείας στη ζωή και την καθημερινότητα.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας:** Σύγχρονα πρότυπα και στοιχεία λατρείας προς αυτά. **Εφαρμόζοντας:** Η λατρεία ως αναπόσπαστο στοιχείο της θρησκείας. **Διερευνώντας:** Γνωριμία με τη λατρεία στις μονοθεϊστικές θρησκείες. **Αναπλαισιώνοντας:** Οι λατρευτικοί κύκλοι της Ορθόδοξης Εκκλησίας και η «λειτουργία μετά τη Λειτουργία». **Αξιολογώντας:** Η λατρεία στην προοπτική του σήμερα και της καθημερινότητας.

2.3 ΠΡΟΣΕΥΧΗ (3ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - περιγράφουν την προσευχή ως βαθύτερη ανάγκη επικοινωνίας με τον Θεό, - διατυπώνουν συλλογισμούς για τη σύνδεση της προσευχής με θεμελιώδεις υπαρξιακές ανάγκες του ανθρώπου, - αξιολογούν τη μεταμορφωτική δυναμική της προσευχής, σύμφωνα με την Ορθόδοξη χριστιανική παράδοση.	- Περιγραφή της προσευχής ως τρόπου επικοινωνίας των ανθρώπων με τον Θεό. - Αναγνώριση της προσευχής ως υπαρξιακής ανάγκης του ανθρώπου για επικοινωνία με τον Θεό. - Αξιολόγηση εμπειριών του μεταμορφωτικού χαρακτήρα της προσευχής, σύμφωνα με την Ορθόδοξη χριστιανική παράδοση.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας:** Προσωπικές εμπειρίες επικοινωνίας με όσους αγαπάμε, επιθυμούμε, έχουμε ανάγκη. **Νοηματοδοτώντας:** Η προσευχή ως σχέση και επικοινωνία με τον Θεό. **Αναλύοντας:** Τρόποι και είδη προσευχής (ευχαριστία, αίτηση, μετάνοια, δοξολογία / κοινή-ατομική, τυπική-αυθόρμητη, αδιάλειπτη προσευχή). **Εφαρμόζοντας:** Η προσευχή ως μεταμορφωτική δύναμη στην ορθόδοξη παράδοση.

2.4 ΓΙΟΡΤΗ (4ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - εξηγούν το περιεχόμενο του εορτασμού στην Ορθόδοξη Εκκλησία, - αναλύουν τις ποικίλες διαστάσεις των θρησκευτικών γιορτών, - αξιολογούν τις ποικίλες εορταστικές εκφράσεις της λαϊκής θρησκευτικότητας.	- Ερμηνεία της θεολογικής διάστασης της γιορτής στην Ορθόδοξη Εκκλησία. - Εμβάθυνση στις ποικίλες διαστάσεις των θρησκευτικών γιορτών. - Αξιολόγηση των εκφράσεων της λαϊκής θρησκευτικότητας με κριτήριο το θεολογικό νόημα της γιορτής.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας:** Η σημασία της γιορτής στην προσωπική και κοινωνική ζωή των μαθητών/μαθητριών. **Νοηματοδοτώντας:** Ο εορτασμός σε εβδομαδιαία και ετήσια βάση στην Ορθόδοξη Εκκλησία. **Αναλύοντας:** Οι γιορτές στην Ορθόδοξη Εκκλησία, στις άλλες χριστιανικές παραδόσεις και στις μονοθεϊστικές θρησκείες. **Εφαρμόζοντας:** Κριτική προσέγγιση της λαϊκής θρησκευτικότητας.

2.5 ΣΩΤΗΡΙΑ (5^{ο} δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - εντοπίζουν το περιεχόμενο της σωτηρίας στον Χριστιανισμό, - συσχετίζουν τη σωτηρία με την αγάπη του Θεού στην Ορθόδοξη χριστιανική παράδοση, - ελέγχουν με θρησκευτικά κριτήρια την παρουσία σωτήρων στη σύγχρονη ζωή.	- Παρουσίαση του περιεχομένου της σωτηρίας στον Χριστιανισμό. - Σύνδεση της αγάπης του Θεού με τη σωτηρία των ανθρώπων στην Ορθόδοξη χριστιανική παράδοση. - Άσκηση κριτικής στην παρουσία σωτήρων στη σύγχρονη ζωή με θρησκευτικά κριτήρια.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας:** Ιστορίες «σωτηρίας» από την ιστορία και την καθημερινή ζωή. **Νοηματοδοτώντας:** Απαντήσεις της Ορθόδοξης χριστιανικής πίστης και άλλων χριστιανικών παραδόσεων και θρησκειών για τη σωτηρία. **Αναλύοντας:** Διαφορετικές θεωρήσεις της σωτηρίας στη χριστιανική παράδοση και η σύνδεσή τους με τον Θεό. **Εφαρμόζοντας:** Η χρήση της έννοιας «σωτηρία» στην τρέχουσα επικαιρότητα και η θεολογική σημασιοδότησή της.

Θ.Ε. 3 ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
(Εκκλησία, Ευχαριστία, ενότητα, ταυτότητα, όρια/νόμος)

3.1 ΕΚΚΛΗΣΙΑ (1ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος – Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - διατυπώνουν συλλογισμούς για την Εκκλησία με βάση το σχετικό άρθρο του Συμβόλου της Πίστης, - ταυτοποιούν κοινοτικά στοιχεία στους τρόπους έκφρασης (σύμβολα, εικόνες) και λειτουργίας της Εκκλησίας.	- Προσδιορισμός της έννοιας «Εκκλησία» και του περιεχομένου της με βάση την ερμηνεία του άρθρου της Πίστης «Εις Μίαν, Αγίαν, Καθολικήν και Αποστολικήν…». - Συσχέτιση συμβόλων και εικόνων με τον κοινοτικό τρόπο λειτουργίας της Εκκλησίας.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας:** Η Εκκλησία και τα εκκλησιαστικά σύμβολα. **Εφαρμόζοντας:** Η Εκκλησία ως λατρευτική κοινότητα. **Διερευνώντας:** Χαρακτηριστικά της πρώτης Εκκλησίας. **Αναπλαισιώνοντας:** Η Εκκλησία στο Σύμβολο της Πίστης. **Αξιολογώντας:** Η Εκκλησία σήμερα.

3.2 ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ (2^{ο} δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - διακρίνουν τη Θεία Ευχαριστία ως βασικό στοιχείο συγκρότησης της Εκκλησίας, - ερμηνεύουν τη Θεία Ευχαριστία ως θυσία και αναφορά, - εξετάζουν τη σχέση Ευχαριστίας και σύγχρονου κόσμου.	- Σύνδεση της Θείας Ευχαριστίας με τη μυστηριακή σύναξη της Εκκλησίας. - Συσχέτιση της Θείας Ευχαριστίας με τη θυσία, την αναφορά και τη μεταμόρφωση του κόσμου.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας:** Επίπεδα έκφρασης της ευχαριστίας στην ιστορία και στην καθημερινότητα. **Νοηματοδοτώντας:** Σταυρική θυσία, αναφορά, Θεία Ευχαριστία. **Αναλύοντας:** Η Εκκλησία ως ευχαριστιακή σύναξη. **Εφαρμόζοντας:** Ο ευχαριστιακός τρόπος ζωής.

3.3 ΕΝΟΤΗΤΑ (3ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - να αναδεικνύουν διαστάσεις της ενότητας στη ζωή της χριστιανικής κοινότητας, - συνδυάζουν τη μυστηριακή ενότητα στην Εκκλησία με το αίτημα της ενότητας των ανθρώπων ολόκληρου του κόσμου.	- Ανάδειξη των διαστάσεων της ενότητας στη ζωή της Εκκλησίας και των μελών της. - Τεκμηρίωση της επίτευξης της ενότητας μέσω των μυστηρίων στην εκκλησιαστική κοινότητα. - Ανάλυση του οράματος της ενότητας των ανθρώπων.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας:** Μοναξιά / αποξένωση και συντροφικότητα. **Εφαρμόζοντας:** Προκλήσεις και δυσκολίες ενότητας και η ευθύνη της θρησκείας. **Διερευνώντας:** Η ενότητα στην εκκλησιαστική κοινότητα μέσα από το Βάπτισμα και την Ευχαριστία. **Αναπλαισιώνοντας:** Παραδείγματα ειρηνικής συνύπαρξης διάφορων χριστιανικών και άλλων θρησκευτικών κοινοτήτων. **Αξιολογώντας:** Η ενότητα ως πρόταση υπέρβασης του ατομισμού.

3.4 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ (4ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - αξιολογούν τη θρησκευτική ταυτότητα ως παράγοντα που επηρεάζει τις προσωπικές επιλογές, - διακρίνουν στοιχεία της θεολογίας του προσώπου της Ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης στις σχέσεις των ανθρώπων.	- Σύνδεση της θρησκευτικής ταυτότητας με την ιδιοπροσωπία. - Ανάλυση της έννοιας του προσώπου όπως προκύπτει από τη θεολογία της Ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης. - Διατύπωση κριτηρίων αξιολόγησης των σχέσεων με τους άλλους με βάση τη θεολογία του προσώπου.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας:** Χαρίσματα που έχουν οι μαθητές/μαθήτριες ως μοναδικές και ανεπανάληπτες προσωπικότητες. **Νοηματοδοτώντας**: Η έννοια του προσώπου στη χριστιανική θεολογία και ανθρωπολογία. **Αναλύοντας:** Το άνοιγμα του προσώπου προς τον άλλον. Ο ρόλος της θρησκευτικής ταυτότητας/ιδιοπροσωπίας. **Εφαρμόζοντας:** Οι διαφορές των προσώπων ως στοιχείο πολιτισμού και ποικιλομορφίας.

3.5 ΟΡΙΑ / ΝΟΜΟΣ ($5^{ο}$ δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - αναγνωρίζουν τα όρια ως στοιχείο λειτουργίας και ζωής της χριστιανικής κοινότητας, - εξηγούν τη σχέση νόμου και ελευθερίας στην Παλαιά και Καινή Διαθήκη, - διατυπώνουν συλλογισμούς σχετικά με τον νόμο του Θεού και τον νόμο των ανθρώπων.	- Αναγνώριση ορίων και νόμων σε θρησκευτικά και κοινωνικά πλαίσια. - Ανάλυση της σχέσης νόμου και ελευθερίας στην Παλαιά και Καινή Διαθήκη. - Διατύπωση συλλογισμών για τα όρια και τον νόμο στη θρησκεία και στην κοινωνία.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας:** Οι συνέπειες της μη τήρησης των νόμων / ορίων σε προσωπικό και κοινωνικό επίπεδο. **Νοηματοδοτώντας:** Νόμος και όρια στην Παλαιά και Καινή Διαθήκη. **Αναλύοντας:** Τα όρια ως δείκτες ελευθερίας στη χριστιανική κοινότητα. **Εφαρμόζοντας:** Νόμος Θεού και νόμος ανθρώπων.

Θ.Ε. 4 ΑΞΙΕΣ

(ελευθερία, αγάπη, δικαιώματα, ισότητα, ευθύνη)

4.1 ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ (1ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - αναγνωρίζουν τη σημασία της ελευθερίας του ανθρώπου στη χριστιανική ανθρωπολογία, - εξετάζουν τη σχέση της πίστης στον Θεό και της ελευθερίας του ανθρώπου.	- Έκφραση επιχειρημάτων περί της ελευθερίας ως θεμελιώδους γνωρίσματος του Χριστιανισμού. - Ανάλυση της σχέσης πίστης και ελευθερίας.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας:** Το αίτημα της ελευθερίας σε διάφορες καταστάσεις. **Εφαρμόζοντας:** Η αναίρεση της ελευθερίας και οι συνέπειές της. **Διερευνώντας:** Το αυτεξούσιο του προσώπου ως βάση της χριστιανικής ανθρωπολογίας. **Αναπλαισιώνοντας:** Ο Θεός ως ελευθερωτής και πηγή ελευθερίας. **Αξιολογώντας:** Η ελευθερία ως προσωπική επιλογή και ως κοινωνική κατάσταση.

4.2 ΑΓΑΠΗ (2° δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Προτεινόμενη μέθοδος
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - διερευνούν την αγάπη ως υπέρβαση του εγωισμού και πρόταση ζωής στον Χριστιανισμό, - αναδεικνύουν διαστάσεις της χριστιανικής αγάπης ως θεμελιώδους αξίας του σύγχρονου κόσμου.	- Ανάλυση της σχέσης αγάπης και εγωισμού με θεολογικούς όρους στον Χριστιανισμό. - Παρουσίαση της διδασκαλίας του Χριστιανισμού για την αγάπη και της επίδρασής της στις αξίες του σύγχρονου κόσμου.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας**: Τρόποι έκφρασης της αγάπης. **Νοηματοδοτώντας**: Αγάπη και εγωισμός με βάση τη χριστιανική θεολογία. **Αναλύοντας**: Διαστάσεις της χριστιανικής αγάπης ως θεμελιώδους αξίας του σύγχρονου κόσμου. **Εφαρμόζοντας**: Προσωπικές απόψεις για συγκεκριμένα πρότυπα αγάπης.

4.3 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ (3^{ο} δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - εντοπίζουν τη σχέση της χριστιανικής παράδοσης και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (ατομικών και κοινωνικών), - αναλύουν ζητήματα ευθύνης των θρησκειών για την υπεράσπιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων.	- Αναγνώριση της σχέσης Χριστιανισμού και ανθρωπίνων δικαιωμάτων. - Ανάλυση της ευθύνης των θρησκειών για την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας:** Ανθρώπινα δικαιώματα και καθημερινότητα. **Εφαρμόζοντας:** Αναφορές στη σχέση του Χριστιανισμού με τα ανθρώπινα δικαιώματα. **Διερευνώντας:** Περιπτώσεις σεβασμού και καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ζητήματα ευθύνης των θρησκειών. **Αναπλαισιώνοντας:** Θρησκευτικά δικαιώματα στον σύγχρονο κόσμο-διδασκαλίες και πρακτικές των θρησκειών. **Αξιολογώντας:** Προσωπική τοποθέτηση έναντι της προάσπισης αλλά και της καταπάτησης των δικαιωμάτων.

4.4 ΙΣΟΤΗΤΑ (4^{ο} δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - επισημαίνουν στοιχεία της χριστιανικής διδασκαλίας για την ισότητα, - εκτιμούν θέσεις του Χριστιανισμού για την εξάλειψη της ανισότητας.	- Ανάλυση της χριστιανικής διδασκαλίας για την ισότητα. - Έκφραση επιχειρημάτων έναντι των ανισοτήτων με βάση τη χριστιανική διδασκαλία.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας:** Ισότητα και ανισότητα στην ανθρώπινη κοινωνία. **Εφαρμόζοντας:** Η ισότητα στον Χριστιανισμό και στο κοινωνικό γίγνεσθαι. **Διερευνώντας:** Θρησκευτικές προσωπικότητες στον αγώνα για την ισότητα. **Αναπλαισιώνοντας:** Χριστιανισμός και σύγχρονα ζητήματα ισότητας. **Αξιολογώντας:** Προσωπική τοποθέτηση για την ευθύνη των πιστών σε ζητήματα ισότητας και ανισότητας.

4.5 ΕΥΘΥΝΗ (5^{ο} δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - ερμηνεύουν τη χριστιανική αντίληψη της ευθύνης (Θεός – άνθρωπος – κόσμος), - συνδυάζουν την ευθύνη που προσδίδει η θρησκευτική ταυτότητα με την αντιμετώπιση προβλημάτων του σύγχρονου κόσμου.	- Ερμηνεία των θέσεων του Χριστιανισμού για την ανάληψη ευθύνης του πιστού για την αντιμετώπιση προβλημάτων του σύγχρονου κόσμου. - Αναγνώριση της αλληλεπιδραστικής σχέσης της θρησκευτικής ταυτότητας και της ανάληψης ευθύνης για κοινωνικά και ατομικά ζητήματα.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας:** Δικαιώματα και ευθύνες. **Νοηματοδοτώντας:** Η ευθύνη του πιστού για την αντιμετώπιση των προβλημάτων του σύγχρονου κόσμου. **Αναλύοντας:** Η χριστιανική αντίληψη της ευθύνης (Θεός-άνθρωπος-κόσμος). **Εφαρμόζοντας:** Ατομική και συλλογική ευθύνη. Η ευθύνη στον Χριστιανισμό.

Θ.Ε. 5 ΚΑΚΟ

(αμαρτία, θάνατος, αδικία, φανατισμός, υποδούλωση/εξάρτηση)

5.1 ΑΜΑΡΤΙΑ (1ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - ερμηνεύουν την αμαρτία σύμφωνα με τη διδασκαλία της Εκκλησίας για τη σχέση Θεού, ανθρώπου και κόσμου, - αξιολογούν τη μετάνοια σε σχέση με την αντιμετώπιση της αμαρτίας.	- Ερμηνεία της αμαρτίας στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Εκκλησίας. - Ανάλυση των επιπτώσεων της αμαρτίας σε διάφορα επίπεδα (κοινωνικό - προσωπικό - περιβάλλοντος). - Αξιολόγηση της μετάνοιας σε σχέση με την αντιμετώπιση της αμαρτίας.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας:** Αστοχίες και αποτυχίες στην καθημερινότητα. **Εφαρμόζοντας:** Θεολογική κατανόηση της αμαρτίας στο βιβλικό πλαίσιο και στην πατερική παράδοση. **Διερευνώντας:** Συνέπειες της αμαρτίας σε προσωπικό και κοινωνικό επίπεδο. **Αναπλαισιώνοντας:** Η μετάνοια ως αντίδοτο της αμαρτίας στον Χριστιανισμό. **Αξιολογώντας:** Η αμαρτία σε σχέση με την ανθρώπινη ελευθερία.

5.2 ΘΑΝΑΤΟΣ (2ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - ερμηνεύουν τον θάνατο και την Ανάσταση στην Ορθόδοξη χριστιανική παράδοση, - κρίνουν τις προτάσεις αντιμετώπισης του θανάτου στο πλαίσιο της θρησκείας.	- Σύνδεση του θανάτου με την αμαρτία και το κακό, σύμφωνα με την Ορθόδοξη χριστιανική διδασκαλία. - Ερμηνεία του θανάτου υπό το πρίσμα της Ανάστασης σύμφωνα με τη χριστιανική πίστη και διδασκαλία. - Κρίση των προτάσεων αντιμετώπισης του θανάτου στο πλαίσιο των θρησκειών.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας:** Ο θάνατος ως στοιχείο της ζωής. **Νοηματοδοτώντας:** Ο θάνατος στη θεολογική και θρησκευτική γλώσσα. **Αναλύοντας:** Θάνατος και Ανάσταση στην Ορθόδοξη χριστιανική παράδοση. **Εφαρμόζοντας:** Προσωπική στάση απέναντι στον θάνατο.

5.3 ΑΔΙΚΙΑ ($3^{ο}$ δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος – Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - επισημαίνουν τις κοινωνικές προεκτάσεις του κηρύγματος του Χριστού για τη δικαιοσύνη και την επίδρασή του στην αντιμετώπιση της αδικίας στον σύγχρονο κόσμο, - διατυπώνουν συλλογισμούς γύρω από το ερώτημα της θεοδικίας.	- Σύνδεση της δικαιοσύνης με τον Χριστό. - Αξιολόγηση της επίδρασης του κηρύγματος του Χριστού για τη δικαιοσύνη στην αντιμετώπιση της αδικίας. - Διατύπωση συλλογισμών σχετικών με τη θεοδικία.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας:** Δίκαιο και άδικο. **Νοηματοδοτώντας:** Ο Θεός και η αδικία στον κόσμο (θεοδικία). **Αναλύοντας:** Ο Χριστός (ως συμπαραστάτης των αδικημένων και ως πηγή δικαιοσύνης) και οι Πατέρες έναντι της αδικίας. **Εφαρμόζοντας:** Θρησκευτικές παραδόσεις και διαχείριση της αδικίας.

5.4 ΦΑΝΑΤΙΣΜΟΣ (4ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - διακρίνουν τα αίτια και τις μορφές του θρησκευτικού φανατισμού, - κρίνουν τη θέση του Χριστιανισμού για την υπέρβαση του φανατισμού.	- Αναγνώριση του θρησκευτικού φανατισμού ως πολυεπίπεδου φαινομένου. - Αξιολόγηση των αιτιών και των συνεπειών του θρησκευτικού φανατισμού. - Διατύπωση τρόπων υπέρβασης του φανατισμού με βάση τη θέση του Χριστιανισμού για τον φανατισμό.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας:** Επισήμανση φαινομένων φανατισμού. **Νοηματοδοτώντας:** Θρησκευτικός φανατισμός. **Αναλύοντας:** Διαστάσεις του θρησκευτικού φανατισμού. Η θέση του Χριστιανισμού. **Εφαρμόζοντας:** Αντιμετώπιση του θρησκευτικού φανατισμού.

5.5 ΥΠΟΔΟΥΛΩΣΗ / ΕΞΑΡΤΗΣΗ (5ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος – Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - αξιοποιούν τη χριστιανική διδασκαλία για την υποδούλωση στο κακό στην προσέγγιση φαινομένων εξάρτησης, - διατυπώνουν προτάσεις με θρησκευτικά κριτήρια για την αντιμετώπιση σύγχρονων φαινομένων δουλείας.	- Ερμηνεία των εννοιών εξάρτηση και υποδούλωση ως προς την «εν Χριστώ» ελευθερία. - Ερμηνεία σύγχρονων φαινομένων εξάρτησης με χρήση θρησκευτικών όρων. - Διατύπωση προτάσεων με θρησκευτικά κριτήρια για την αντιμετώπιση σύγχρονων φαινομένων δουλείας.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα παρακάτω: **Βιώνοντας:** Σύγχρονες μορφές εξάρτησης και δουλείας. **Νοηματοδοτώντας:** Αφοσίωση και υποδούλωση στον Χριστιανισμό. **Αναλύοντας:** Σχέσεις εξάρτησης, σχέσεις ελευθερίας στον Χριστιανισμό και σε άλλες θρησκευτικές αντιλήψεις. **Εφαρμόζοντας:** Θεολογικά επιχειρήματα για την αντιμετώπιση σύγχρονων φαινομένων δουλείας.

Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ (5 Θεματικές Ενότητες Χ 5 δίωρα)	
Τίτλος τάξης	**Θρησκεία και κοινωνία**
Ειδικοί στόχοι	Οι μαθητές/μαθήτριες: 1. Να ανακαλύψουν απαντήσεις του Χριστιανισμού σε κρίσιμα ερωτήματα που αφορούν στη σχέση του ανθρώπου με τον Θεό, τον κόσμο και τον συνάνθρωπο. 2. Να διερευνήσουν αντιλήψεις και στάσεις, οι οποίες έχουν αφετηρία θρησκευτικές πεποιθήσεις για τον Θεό, τον κόσμο και τον άνθρωπο, στο περιβάλλον τους και στον εαυτό τους. 3. Να προσεγγίσουν κριτικά τον ρόλο των θρησκειών στη διαμόρφωση πεποιθήσεων, ιδεολογιών, αξιών και στερεοτύπων σε ομάδες και πρόσωπα. 4. Να εξετάσουν τα χριστιανικά κριτήρια σε ηθικά ζητήματα που αφορούν στη ζωή και στη συνύπαρξη. 5. Να διαπιστώσουν την ανάγκη για συνύπαρξη, αλληλογνωριμία, καταλλαγή και συνεργασία μεταξύ ανθρώπων με διαφορετικές ή χωρίς θρησκευτικές πεποιθήσεις. 6. Να αναπτύξουν επικοινωνιακές και κοινωνικές δεξιότητες στο πλαίσιο της μαθησιακής κοινότητας σε επίπεδο θρησκευτικό, υπαρξιακό, αξιακό και ηθικό.
Έννοιες	**Θεός** (Αποκάλυψη, δημιουργία, βίωμα, λύτρωση, αθεΐα) **Θρησκεία** (ιερότητα, ανταμοιβή, παράδοση, μύηση, ιεροσύνη/ιερατείο) **Κοινωνία** (πολίτης, στερεότυπα, πολυπολιτισμικότητα, διάλογος, εκκοσμίκευση) **Πολιτισμός** (γλώσσα, μύθος, έκφραση, ιστορία, οικουμενικότητα) **Ηθική** (βιοηθική, έρωτας, ζωή, συγχώρηση, ετερότητα)

ΘΕ 1: ΘΕΟΣ
(Αποκάλυψη, δημιουργία, βίωμα, λύτρωση, αθεΐα)

1.1 ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ (1ο δίωρο)			
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος – Δραστηριότητες	Εκπαιδευτικό Υλικό (ισχύει για όλες τις ενότητες της τάξης)
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - παρουσιάζουν το νόημα που δίνει ο Χριστιανισμός στην αποκάλυψη του Τριαδικού Θεού, - αναλύουν διδασκαλίες θρησκειών σχετικά με την αποκάλυψη του Θεού, - αξιολογούν τη σημασία που έχει η πίστη στην αποκάλυψη του Θεού στη ζωή των πιστών.	- Παρουσίαση του νοήματος της αποκάλυψης του Θεού στον Χριστιανισμό. - Διατύπωση διδασκαλιών των θρησκειών σχετικά με την αποκάλυψη του Θεού. - Αναγνώριση των θέσεων των πιστών για την αποκάλυψη του Θεού και του νοήματος που της αποδίδουν στην προσωπική τους ζωή.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας:** Αποκαλύψεις στη ζωή των ανθρώπων. **Νοηματοδοτώντας:** Η αποκάλυψη του Θεού στον Χριστιανισμό και στις άλλες θρησκευτικές παραδόσεις. **Αναλύοντας:** Το νόημα της Αποκάλυψης στον Χριστιανισμό και στις αποκαλυπτικές θρησκείες. **Εφαρμόζοντας:** Η σημασία που έχουν στη ζωή των πιστών οι πεποιθήσεις τους για την αποκάλυψη.	Παραγωγή νέου, πρωτότυπου και συμβατού με το παρόν ΠΣ εκπαιδευτικού υλικού, στο πλαίσιο της συγκεκριμένης φιλοσοφίας και μεθοδολογίας του, με βάση: • βιβλικά, πατερικά και ιστορικά κείμενα από την Ορθόδοξη εκκλησιαστική παράδοση, τις άλλες χριστιανικές παραδόσεις, τις άλλες θρησκείες, καθώς και από την αρχαιοελληνική γραμματεία, • θεολογικά, λογοτεχνικά, λαογραφικά, ιστορικά, φιλοσοφικά, κοινωνιολογικά, ψυχολογικά και άλλα επιστημονικά κείμενα και δοκίμια, • αξιοποίηση ποιητικών, καλλιτεχνικών και μουσικών έργων, • ιστορικών μνημείων και έργων τέχνης, καθώς και ποικίλου εικαστικού και φωτογραφικού υλικού, • αποσπασμάτων και αναφορών από τον Τύπο, • τη χρήση ΤΠΕ και εν γένει πολυμεσικών εκπαιδευτικών εργαλείων (εικόνα, ήχος, διαδίκτυο), • σύγχρονες και κατάλληλες για κάθε

			θεματική ενότητα στρατηγικές μάθησης. Στο ίδιο πλαίσιο είναι επίσης δυνατό να αξιοποιηθούν, κατάλληλα επεξεργασμένα ή προσαρμοσμένα, στοιχεία και εκπαιδευτικά αντικείμενα από: • παλαιότερα εγκεκριμένα διδακτικά υλικά (βιβλία και λογισμικά) του ΥΠΠΕΘ/Παιδαγωγικού Ινστιτούτου/Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, • το Αποθετήριο Μαθησιακών Αντικειμένων Φωτόδεντρο: http://photodentro.edu.gr/lor • το Οπτικοακουστικό Αρχείο της ΕΡΤ: http://mam.avarchive.gr/portal • Συλλογές Πολιτισμικών Φορέων. Περισσότερες λεπτομέρειες για το εκπαιδευτικό υλικό ανά τάξη και ανά θεματική ενότητα βλ. στον *Οδηγό Εκπαιδευτικού στα Θρησκευτικά Λυκείου*.

1.2 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ (2^{ο} δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - αναλύουν τη χριστιανική διδασκαλία για τη δημιουργία του κόσμου, - εξετάζουν πεποιθήσεις των θρησκειών, παραδόσεων ή φιλοσοφικών πεποιθήσεων για την προέλευση και τη δημιουργία του κόσμου, - προσδιορίζουν την ευθύνη του πιστού απέναντι στον κόσμο ως δημιούργημα του Θεού.	- Εκτίμηση της σημασίας της χριστιανικής διδασκαλίας για τη δημιουργία του κόσμου. - Ερμηνεία της χριστιανικής θέσης για τη δημιουργία του ανθρώπου «κατ’ εικόνα και καθ’ ομοίωσιν» Θεού. - Παράθεση διαφορετικών θρησκευτικών και φιλοσοφικών αντιλήψεων για την προέλευση και τη δημιουργία του κόσμου. - Συσχέτιση της δημιουργίας του ανθρώπου και του κόσμου με την ευθύνη του πιστού απέναντι στον άλλον και τον κόσμο.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Το κοσμοείδωλο της δημιουργίας στην Παλαιά Διαθήκη. Δημιουργός και δημιούργημα. **Εφαρμόζοντας**: Αντιλήψεις για τη δημιουργία και την προέλευση του κόσμου στις θρησκείες. **Διερευνώντας**: Η δημιουργία του κόσμου εκ του μηδενός και η δημιουργία του ανθρώπου «κατ’ εικόνα και καθ’ ομοίωσιν» Θεού. **Αναπλαισιώνοντας**: Συνθέσεις και αντιθέσεις στο ζήτημα της δημιουργίας. Επιστήμη και θρησκεία. **Αξιολογώντας**: Η ευθύνη του ανθρώπου έναντι της δημιουργίας.

1.3 ΒΙΩΜΑ (3^{ο} δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος – Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - αναγνωρίζουν την έκφραση του βιώματος στη λατρεία και στη ζωή της Εκκλησίας, - διερευνούν εκφράσεις θρησκευτικού βιώματος, συλλογικού και ατομικού, στις θρησκείες.	- Αποτύπωση με παραδείγματα των τρόπων έκφρασης του βιώματος στη λατρεία και στη ζωή της Εκκλησίας. - Ερμηνεία θρησκευτικών εμπειριών και βιωμάτων.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Εμπειρίες της ζωής και θρησκευτικές εμπειρίες (διαφορές και ομοιότητες). **Εφαρμόζοντας**: Οι συνέπειες και οι επιδράσεις που επιφέρουν τα θρησκευτικά βιώματα, στη ζωή των πιστών, στη λαϊκή παράδοση και στον ευρύτερο πολιτισμό. **Διερευνώντας**: Διδασκαλίες και πρακτικές του μυστικισμού ως αναζήτηση και εμπειρία του Θεού. **Αναπλαισιώνοντας**: Θρησκευτικά βιώματα και εμπειρίες από τον χώρο του Χριστιανισμού. Πίστη και βίωμα. **Αξιολογώντας**: Σύγχρονες εκφράσεις του θρησκευτικού βιώματος και ο ρόλος τους στη θρησκεία και στον κόσμο.

1.4 ΛΥΤΡΩΣΗ (4ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος – Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - αναγνωρίζουν τον Τριαδικό Θεό ως πηγή λύτρωσης στον Χριστιανισμό, - διερευνούν την επίδραση της προσμονής της λύτρωσης στη ζωή των πιστών.	- Παρουσίαση της διδασκαλίας του Χριστιανισμού για τη λύτρωση. - Ερμηνεία της λύτρωσης ως πηγής ελπίδας και σωτηρίας στον Χριστιανισμό και σε άλλες θρησκευτικές παραδόσεις. - Παράθεση θρησκευτικών αντιλήψεων για το θέμα της λύτρωσης.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Η λύτρωση στη θρησκεία και στην καθημερινή ζωή. **Εφαρμόζοντας**: Προσεγγίσεις του Χριστιανισμού και άλλων θρησκευτικών παραδόσεων για τη λύτρωση και συσχέτισή τους με τις προσδοκίες των ανθρώπων στην καθημερινή τους ζωή. **Διερευνώντας**: Θρησκευτικές αντιλήψεις για το θέμα της λύτρωσης. **Αναπλαισιώνοντας**: Η λύτρωση στον Χριστιανισμό. **Αξιολογώντας**: Διαφορετικές εκφάνσεις της προσδοκίας των πιστών για λύτρωση.

1.5 ΑΘΕΪΑ (5° δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - εξετάζουν το φαινόμενο της αθεΐας ως άρνησης/απόρριψης του Θεού, - διακρίνουν την επίδραση της αθεΐας στη διαμόρφωση πεποιθήσεων, ιδεολογιών και αξιών.	- Προσδιορισμός του φαινομένου της αθεΐας. - Ανάλυση μορφών αθεΐας που εκδηλώνονται ως κοσμοθεωρία και ως στάση ζωής. - Ανάλυση αθεϊστικών θέσεων με θρησκευτικούς όρους.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Οι έννοιες της απιστίας και της δυσπιστίας. Η αθεΐα ως κοσμοθεωρία και ως στάση ζωής. **Εφαρμόζοντας**: Συμπεριφορές και στάσεις ζωής που προσδιορίζονται από την επιλογή της αθεΐας. **Διερευνώντας**: Θέσεις της αθεΐας στις διάφορες μορφές της. **Αναπλαισιώνοντας**: Διάλογοι μεταξύ εκπροσώπων της θρησκείας και αθεϊστικών τάσεων και τα εκατέρωθεν επιχειρήματά τους. **Αξιολογώντας**: Η αμφιβολία ως στοιχείο της πίστης.

ΘΕ 2. ΘΡΗΣΚΕΙΑ
(ιερότητα, ανταμοιβή, παράδοση, μύηση, ιεροσύνη/ιερατείο)

2.1 ΙΕΡΟΤΗΤΑ (1ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - προσδιορίζουν το ιερό και την ιερότητα στον κόσμο και στη θρησκεία, - διακρίνουν τις διαστάσεις της ιερότητας στην Εκκλησία, - περιγράφουν το περιεχόμενο του ιερού στις θρησκείες, - αξιολογούν τη σημασία του ιερού στην καθημερινή ζωή των πιστών.	- Σύγκριση του ιερού και της ιερότητας στη θρησκεία και στον κόσμο. - Διάκριση των διαστάσεων της ιερότητας στην Εκκλησία. - Αναγνώριση συμβόλων, προσώπων, αντικειμένων, τόπων, καταστάσεων που χαρακτηρίζονται ιερά. - Αξιολόγηση της επίδρασης της ιερότητας στην πίστη και στη ζωή των ανθρώπων.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας**: Η ιερότητα για τον σύγχρονο άνθρωπο και την κοινωνία. **Νοηματοδοτώντας**: Θρησκευτικές αντιλήψεις για το ιερό. **Αναλύοντας**: Διαστάσεις της ιερότητας στη ζωή των ανθρώπων. **Εφαρμόζοντας:** Αξιολόγηση της ιερότητας στην καθημερινή ζωή πιστών και μη πιστών.

2.2 ΑΝΤΑΜΟΙΒΗ (2^{ο} δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - αναδεικνύουν τις διαστάσεις που έχει η προσδοκία ανταμοιβής από τον Θεό για τους πιστούς σε μία θρησκεία, - αναλύουν τις θέσεις του Χριστιανισμού για την ανταμοιβή.	- Προσδιορισμός της προσδοκίας ανταμοιβής στις θρησκείες και της σημασίας της στην καθημερινότητα των πιστών. - Ανάλυση της χριστιανικής διδασκαλίας για την ανταμοιβή.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας**: Προσδοκία και ανταμοιβή ως κίνητρα πράξεων. **Νοηματοδοτώντας:** Προσδοκίες ανταμοιβής στον Χριστιανισμό. **Αναλύοντας:** Ανταμοιβή και Χριστιανισμός. Άλλες θρησκευτικές αντιλήψεις για τις προσδοκίες ανταμοιβής. **Εφαρμόζοντας**: Προσωπικές απόψεις και αναστοχασμός για την ανταμοιβή.

2.3 ΠΑΡΑΔΟΣΗ (3ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - αναγνωρίζουν τη σημασία της παράδοσης στη ζωή της Ορθόδοξης Εκκλησίας, - εκτιμούν τη σημασία που έχει για τον πιστό η θρησκευτική του παράδοση, - διαπιστώνουν τις δυνατότητες και τα όρια ανανέωσης της θρησκευτικής παράδοσης.	- Αποτίμηση της σημασίας της παράδοσης στη ζωή της Ορθόδοξης Εκκλησίας. - Προσδιορισμός της θρησκευτικής παράδοσης και της σημασίας της για τον πιστό. - Τεκμηρίωση της ανάγκης ανανέωσης των θρησκευτικών παραδόσεων, χωρίς να αλλοιώνεται το περιεχόμενο της πίστης.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας**: Μορφές και τύποι παραδόσεων στην καθημερινή ζωή. **Νοηματοδοτώντας:** Θρησκευτική παράδοση και ιστορία/πολιτισμός του ανθρώπου. **Αναλύοντας**: Η θέση της παράδοσης στη θρησκεία και η στάση του πιστού απέναντι σε αυτή. **Εφαρμόζοντας**: Θρησκευτικές παραδόσεις και στάσεις ζωής στην προσωπική και κοινωνική ζωή των νέων ανθρώπων.

2.4 ΜΥΗΣΗ (4ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος – Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - συγκρίνουν τη μύηση σε θρησκευτική και μη θρησκευτική κοινότητα, - διατυπώνουν συλλογισμούς για τις προϋποθέσεις και τις συνέπειες εισόδου – ένταξης στην Εκκλησία, - διακρίνουν εκφράσεις/εκδηλώσεις/τελετές μύησης στις θρησκείες.	- Σύγκριση των κύριων χαρακτηριστικών της μύησης σε μια θρησκεία, με έμφαση στην Ορθόδοξη Εκκλησία, και της μύησης σε μη θρησκευτική κοινότητα. - Διατύπωση συλλογισμών, με θεολογικά κριτήρια, για τις προϋποθέσεις και τις συνέπειες εισόδου - ένταξης στην Εκκλησία. - Αναγνώριση τρόπων μύησης στις θρησκείες του κόσμου.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας**: Η μύηση σε μία κοινότητα. **Νοηματοδοτώντας**: Είσοδος και ένταξη στην Εκκλησία. **Αναλύοντας**: Προϋποθέσεις και στοιχεία εισόδου – ένταξης στην Εκκλησία. **Εφαρμόζοντας**: Νέοι και ένταξη σε θρησκευτικές κοινότητες.

2.5 ΙΕΡΟΣΥΝΗ/ΙΕΡΑΤΕΙΟ (5ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Προτεινόμενη μέθοδος
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - εκτιμούν τη σημασία της ιεροσύνης (γενικής και ειδικής) στον Χριστιανισμό, - διερευνούν τη θέση και τη σχέση κλήρου και λαού στην Ορθόδοξη Εκκλησία, - διακρίνουν τη θέση και τον ρόλο του ιερατείου στις θρησκείες.	- Ανάλυση της χριστιανικής θεώρησης και της σημασίας της ιεροσύνης. - Αποτίμηση με θεολογικούς όρους της θέσης και της σχέσης κλήρου και λαού στην Ορθόδοξη Εκκλησία. - Διάκριση της θέσης του ιερατείου στις θρησκείες.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας**: Ο ρόλος του ιερέα στην κοινότητα. **Νοηματοδοτώντας:** Ιεροσύνη και σύγχρονος κόσμος. **Αναλύοντας:** Η ιεροσύνη στον Χριστιανισμό και στις θρησκείες. **Εφαρμόζοντας**: Προσωπικές κρίσεις ως προς τις θρησκευτικές ιεραρχικές δομές.

ΘΕ 3. ΚΟΙΝΩΝΙΑ

(πολίτης, στερεότυπα, πολυπολιτισμικότητα, διάλογος, εκκοσμίκευση)

3.1 ΠΟΛΙΤΗΣ (1ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - εξετάζουν την επίδραση των θρησκευτικών πεποιθήσεων στην ιδιότητα του πολίτη, - αξιολογούν τις θέσεις του Χριστιανισμού για την πολιτική, την εξουσία και τον ρόλο του χριστιανού στον δημόσιο χώρο, - αναγνωρίζουν τις θέσεις των θρησκειών για την πολιτική και την εξουσία.	- Εξέταση των επιδράσεων των θρησκευτικών πεποιθήσεων στην ιδιότητα του πολίτη στην Ελλάδα, στην Ευρώπη και στον κόσμο. - Αξιολόγηση των χριστιανικών θέσεων για την πολιτική και τον ρόλο του χριστιανού στον δημόσιο χώρο. - Αναγνώριση των διαφόρων θέσεων των θρησκειών για την πολιτική και την εξουσία.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Στοιχεία που συνθέτουν την έννοια του πολίτη. **Εφαρμόζοντας**: Ο ρόλος του πιστού ως πολίτη και της θρησκείας στον δημόσιο χώρο. **Διερευνώντας**: Χριστιανικές αρχές και αξίες σχετικά με την εξουσία. **Αναπλαισιώνοντας**: Η ευθύνη και ο αγώνας του χριστιανού ως πολίτη για τη μεταμόρφωση του κόσμου. **Αξιολογώντας:** Αξιολογικές κρίσεις για την ευθύνη του πιστού ως πολίτη του κόσμου.

3.2 ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ (2^{ο} δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος – Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - διερευνούν αίτια και συνέπειες των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων στον χώρο της θρησκείας, - διακρίνουν προτάσεις της Ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης για την υπέρβαση των στερεοτύπων, - ασκούν κριτική σε απόψεις και στάσεις που στηρίζονται σε θρησκευτικά στερεότυπα.	- Ανάλυση στερεοτύπων του θρησκευτικού χώρου και των αιτίων που τα προκαλούν. - Αναγνώριση τρόπων υπέρβασης των στερεοτύπων από την Ορθόδοξη Εκκλησία. - Κριτική ανάλυση των στερεοτυπικών αντιλήψεων και στάσεων που στηρίζονται στη θρησκευτική ταυτότητα.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας**: Στερεότυπα και προκαταλήψεις στην καθημερινότητα των μαθητών/μαθητριών. **Νοηματοδοτώντας**: Η ύπαρξη στερεοτύπων και προκαταλήψεων στον χώρο της θρησκείας, τα αίτια και οι συνέπειές τους. **Αναλύοντας**: Θεολογικά ρεύματα και θρησκευτικά πρόσωπα απέναντι στα στερεότυπα και στις προκαταλήψεις. **Εφαρμόζοντας**: Κριτική στα στερεότυπα της θρησκευτικής ταυτότητας.

3.3 ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ (3ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - προσδιορίζουν τη θρησκευτική διάσταση της πολυπολιτισμικότητας στη σύγχρονη εποχή, - εκτιμούν τη χριστιανική θέση για τον «θρησκευτικά έτερο» και τον «ξένο», - αναδεικνύουν τρόπους ειρηνικής συνύπαρξης των ανθρώπων σε πολυθρησκευτικά περιβάλλοντα.	- Θεώρηση της πολυπολιτισμικότητας με θρησκευτικά κριτήρια. - Εκτίμηση της χριστιανικής διδασκαλίας για τη θρησκευτική ετερότητα. - Ανάδειξη τρόπων ειρηνικής συνύπαρξης και αποδοχής της θρησκευτικής διαφορετικότητας.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Η έννοια της πολυπολιτισμικότητας και οι θρησκευτικές διαστάσεις της. **Εφαρμόζοντας**: Προκλήσεις και δυσκολίες σε θέματα συμβίωσης και αποδοχής ανάμεσα σε ανθρώπους με διαφορετικές θρησκευτικές και αξιακές αναφορές. **Διερευνώντας**: Η χριστιανική θεολογία απέναντι στην πολιτιστική και θρησκευτική ποικιλομορφία του σύγχρονου κόσμου. **Αναπλαισιώνοντας**: Προσηλυτισμός, ιεραποστολή και ειρηνική συνύπαρξη. **Αξιολογώντας:** Η διαπολιτισμικότητα ως πρόκληση.

3.4 ΔΙΑΛΟΓΟΣ (4ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - συσχετίζουν τον διάλογο με την άσκηση της χριστιανικής αγάπης, - διερευνούν δυνατότητες και δυστοκίες διαλόγου μεταξύ εκκλησιών και μεταξύ θρησκειών στη σύγχρονη εποχή.	- Αξιολόγηση του διαλόγου ως κύριου στοιχείου προσέγγισης, αμοιβαίας κατανόησης, συνεργασίας και άσκησης της αγάπης. - Αποτύπωση των δυσκολιών-προβλημάτων και των δυνατοτήτων στην προσέγγιση μεταξύ χριστιανικών εκκλησιών και μεταξύ θρησκειών στη σύγχρονη εποχή.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας**: Ο διάλογος ως στοιχείο προσέγγισης και κατανόησης. **Νοηματοδοτώντας**: Διάσπαση και αντιπαλότητα στην ιστορία των θρησκειών. **Αναλύοντας**: Το αίτημα του διαλόγου και της ειρηνικής συνύπαρξης εκκλησιών και θρησκειών. **Εφαρμόζοντας**: Ο διάλογος ως άσκηση αγάπης.

3.5 ΕΚΚΟΣΜΙΚΕΥΣΗ (5ο δίωρο)

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - αποκωδικοποιούν τις αλλαγές που επιφέρει η εκκοσμίκευση στη θρησκεία και στη θρησκευτικότητα, - αναλύουν τις θέσεις της Ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης για την εκκοσμίκευση.	- Προσδιορισμός της εκκοσμίκευσης και της επιρροής της στη θρησκευτική ταυτότητα και θρησκευτικότητα. - Ανάλυση των θέσεων της Ορθόδοξης Εκκλησίας για την εκκοσμίκευση.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Το φαινόμενο της εκκοσμίκευσης στη σύγχρονη πραγματικότητα. **Εφαρμόζοντας**: Θρησκευτική ταυτότητα και εκκοσμίκευση. **Διερευνώντας**: Ορθόδοξη παράδοση και εκκοσμίκευση. **Αναπλαισιώνοντας**: Οι συνέπειες της εκκοσμίκευσης σε προσωπικό και συλλογικό επίπεδο. **Αξιολογώντας:** Κριτική στάση απέναντι στην εκκοσμίκευση.

4. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
(γλώσσα, μύθος, έκφραση, ιστορία, οικουμενικότητα)

4.1 ΓΛΩΣΣΑ (1ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
- Οι μαθητές/μαθήτριες να: - εντοπίζουν θρησκευτικούς όρους και θρησκευτικά νοήματα που χρησιμοποιούνται στην επικοινωνία και στην καθημερινότητα, - αποκωδικοποιούν σύμβολα και εικόνες της Ορθόδοξης χριστιανικής θρησκευτικής παράδοσης και άλλων θρησκευτικών παραδόσεων, - διατυπώνουν συλλογισμούς για τα θέματα της γλώσσας στα κείμενα και στη λατρεία σε διαφορετικά θρησκευτικά περιβάλλοντα.	- Αναγνώριση θρησκευτικών όρων και νοημάτων στην καθημερινή ζωή. - Ερμηνεία συμβόλων και εικόνων της Ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης και άλλων θρησκευτικών παραδόσεων. - Ανάπτυξη επιχειρημάτων για θέματα γλώσσας που σχετίζονται με τα κείμενα και τη λατρεία στην Ορθόδοξη Εκκλησία και σε άλλες χριστιανικές και θρησκευτικές παραδόσεις.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Σύμβολα και γλώσσα από διάφορες θρησκείες. **Εφαρμόζοντας**: Η χρήση κατά περίπτωση της γλώσσας, των όρων και των κωδίκων των θρησκειών και ιδιαίτερα της Ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης στην καθημερινή ζωή. **Διερευνώντας**: Η χρήση της χριστιανικής θρησκευτικής γλώσσας σε γραπτά και πολυτροπικά κείμενα. **Αναπλαισιώνοντας**: Σύγχρονες καταστάσεις και απόψεις που σχετίζονται με τη γλώσσα σε διάφορα θρησκευτικά περιβάλλοντα. **Αξιολογώντας:** Ερμηνεία σύγχρονων συμβόλων με θρησκευτικό περιεχόμενο και χρήση θρησκευτικών κωδίκων επικοινωνίας.

4.2 ΜΥΘΟΣ (2ο δίωρο)

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - αποκωδικοποιούν τη σχέση μύθου και λόγου στην Ορθόδοξη χριστιανική παράδοση και ιδιαίτερα στη συμβολική γλώσσα της Αγίας Γραφής, - διακρίνουν τη χρήση του μύθου στις διδασκαλίες και στα κείμενα θρησκευτικών παραδόσεων, - αναπτύσσουν τις διαστάσεις που έχει ο μύθος για τη θρησκευτική αλήθεια και την πίστη.	- Εντοπισμός και επίδραση της σχέσης μύθου και λόγου στη θρησκευτική αλήθεια και πίστη. - Εντοπισμός και ερμηνεία «μυθολογικών» στοιχείων σε θρησκευτικά κείμενα.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Μύθος και λόγος στη ζωή. **Εφαρμόζοντας**: Στοιχεία μύθου και λόγου στις θρησκείες. **Διερευνώντας**: Μύθος και ιστορική αφήγηση στην Αγία Γραφή. **Αναπλαισιώνοντας**: Το ζήτημα του μύθου και της αλήθειας στη θρησκευτική γλώσσα. Χρήση και ερμηνεία θρησκευτικών πηγών με μυθολογικό υλικό. **Αξιολογώντας:** Κριτική προσέγγιση των πεποιθήσεων και των στάσεων των πιστών απέναντι στα ιερά κείμενα.

4.3 ΕΚΦΡΑΣΗ (3^{ο} δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - ανακαλύπτουν μορφές έκφρασης της θρησκευτικής πίστης στην τέχνη, - αξιολογούν την ποικιλία των τρόπων έκφρασης του θρησκευτικού συναισθήματος στην Ορθόδοξη χριστιανική παράδοση, - αναγνωρίζουν διαφορετικές μορφές θρησκευτικής έκφρασης στο περιβάλλον τους.	- Αποτύπωση μορφών έκφρασης της πίστης και του θρησκευτικού βιώματος στην τέχνη. - Αξιολόγηση με παραδείγματα διάφορων τρόπων έκφρασης της πίστης στην Ορθόδοξη Εκκλησία και στην Ελληνική παράδοση. - Αναγνώριση διαφορετικών μορφών θρησκευτικής έκφρασης στο οικείο περιβάλλον.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας**: Μορφές έκφρασης της πίστης και των θρησκευτικών βιωμάτων. **Νοηματοδοτώντας**: Θρησκευτικό συναίσθημα και ποικίλες μορφές έκφρασης στις θρησκείες. **Αναλύοντας**: Θρησκεία, πίστη και τέχνη. **Εφαρμόζοντας**: Αξιολόγηση των ποικίλων θρησκευτικών εκφράσεων που εντοπίζονται στο περιβάλλον των μαθητών/μαθητριών.

4.4 ΙΣΤΟΡΙΑ (4ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - αναδεικνύουν διαστάσεις των αντιλήψεων για τον ιστορικό χρόνο στον Χριστιανισμό και τις θρησκείες, - ερμηνεύουν ιστορικά γεγονότα που σχετίζονται με θρησκευτικές πεποιθήσεις.	- Παρουσίαση αντιλήψεων του Χριστιανισμού και των θρησκειών για τον ιστορικό χρόνο και των επιδράσεών τους στη ζωή του ανθρώπου. - Ερμηνεία της σχέσης ιστορικών γεγονότων και θρησκευτικών πεποιθήσεων.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Το ιστορικό γεγονός ως δομικό στοιχείο στον Χριστιανισμό και στις θρησκείες. **Εφαρμόζοντας**: Αποσαφήνιση όρων, προϋποθέσεων, ερμηνειών της θρησκευτικής ιστορίας. **Διερευνώντας**: Η έννοια του χρόνου στον Χριστιανισμό και στις άλλες θρησκευτικές παραδόσεις σε σχέση με την ιστορία και τον πολιτισμό. **Αναπλαισιώνοντας**: Οι συνέπειες των διαφορετικών απόψεων για τον χρόνο στη ζωή των πιστών και στον πολιτισμό. **Αξιολογώντας:** Ερμηνεία σύγχρονων ιστορικών γεγονότων που σχετίζονται με τις θρησκευτικές πεποιθήσεις. Ερμηνεία των θρησκευτικών πεποιθήσεων που προκάλεσαν ή επηρέασαν ιστορικά γεγονότα.

4.5 ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ (5^{ο} δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - συνδέουν την οικουμενικότητα του χριστιανικού μηνύματος με τις πανανθρώπινες αξίες, - διερευνούν στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον τις δυνατότητες της οικουμενικότητας, σύμφωνα με τη διδασκαλία της Εκκλησίας, προς όφελος των ανθρώπων. - αξιολογούν τη σημασία της θρησκευτικής ταυτότητας στο οικουμενικό περιβάλλον.	- Σύνδεση του χριστιανικού μηνύματος με τις πανανθρώπινες αξίες. - Αξιολόγηση των δυνατοτήτων της οικουμενικότητας, σύμφωνα με τη διδασκαλία της Εκκλησίας, προς όφελος των ανθρώπων. - Ανάλυση της σημασίας που έχει η θρησκευτική ταυτότητα στο οικουμενικό περιβάλλον.	Προτείνεται η διερευνητική μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Οικουμενικότητα και παγκοσμιοποίηση στην καθημερινή ζωή. **Εφαρμόζοντας**: Η θρησκευτική ταυτότητα στο οικουμενικό περιβάλλον. **Διερευνώντας**: Οι χριστιανικές αξίες στη σύγχρονη πραγματικότητα και η θέση τους στο οικουμενικό τοπίο. **Αναπλαισιώνοντας**: Ο χριστιανός ως σύγχρονος πολίτης της οικουμένης. **Αξιολογώντας:** Η οικουμενικότητα του χριστιανικού μηνύματος.

ΘΕ 5: ΗΘΙΚΗ

(βιοηθική, έρωτας, ζωή, συγχώρηση, ετερότητα)

5.1 ΒΙΟΗΘΙΚΗ (1^{ο} δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος – Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - αναγνωρίζουν τη σχέση των βιοηθικών ζητημάτων με τη θρησκεία, - διακρίνουν προσεγγίσεις της Ορθόδοξης Εκκλησίας σε βιοηθικά ζητήματα, - δίνουν παραδείγματα διαφορετικών προσεγγίσεων των ζητημάτων βιοηθικής στις θρησκείες.	- Σύνδεση βιοηθικών ζητημάτων και θρησκείας. - Παρουσίαση της χριστιανικής θεώρησης και άλλων θρησκευτικών προσεγγίσεων σε διλήμματα βιοηθικής. - Διατύπωση επιχειρημάτων με θρησκευτικά κριτήρια σε συγκεκριμένα θέματα βιοηθικής.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Βιοηθικά διλήμματα από την επικαιρότητα**.** **Εφαρμόζοντας**: Η πολυπλοκότητα των βιοηθικών ζητημάτων. **Διερευνώντας**: Προσεγγίσεις της Ορθόδοξης Εκκλησίας και άλλων θρησκευτικών παραδόσεων σε βιοηθικά ζητήματα. **Αναπλαισιώνοντας**: Θεολογικά επιχειρήματα σε συγκεκριμένα θέματα βιοηθικής. **Αξιολογώντας:** Προσωπικές κρίσεις στις θέσεις του Χριστιανισμού και των θρησκειών σε θέματα βιοηθικής.

5.2 ΕΡΩΤΑΣ (2ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - εκτιμούν τις θέσεις της Ορθόδοξης Εκκλησίας για τον έρωτα, τη σεξουαλικότητα, και τις σχέσεις των φύλων, - αξιολογούν με θρησκευτικά κριτήρια τις αντιλήψεις για τον έρωτα, τις σχέσεις των φύλων και τον γάμο στον σύγχρονο κόσμο.	- Παρουσίαση των θέσεων της Ορθόδοξης Εκκλησίας για τον έρωτα, τη σεξουαλικότητα και τις σχέσεις των δύο φύλων και τον γάμο. - Αξιολόγηση με θρησκευτικά κριτήρια των αντιλήψεων για τον έρωτα, τη σεξουαλικότητα και τις σχέσεις των δύο φύλων στον σύγχρονο κόσμο.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Νέοι και έρωτας. **Εφαρμόζοντας**: Χριστιανική πίστη και ερωτική σχέση: ζητήματα και προκλήσεις. **Διερευνώντας**: Η θέση της Ορθόδοξης Εκκλησίας και άλλων θρησκευτικών παραδόσεων για τον έρωτα και τη σχέση των δύο φύλων. **Αναπλαισιώνοντας**: Θρησκευτική θεώρηση περιπτώσεων σχετικά με τον έρωτα, τις σχέσεις των φύλων και τον γάμο στη σύγχρονη εποχή. **Αξιολογώντας:** Έρωτας και σχέση των δύο φύλων με θρησκευτικά κριτήρια.

5.3 ΖΩΗ (3ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος – Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - διατυπώνουν συλλογισμούς για τη σχέση της ζωής με τον Θεό στον Χριστιανισμό, - αναλύουν πώς οι διαφορετικές θρησκευτικές πεποιθήσεις επηρεάζουν τις απαντήσεις στα μεγάλα ερωτήματα της ζωής.	- Συσχέτιση ζωής με τον Θεό στον Χριστιανισμό. - Αξιολόγηση προτάσεων απάντησης του Χριστιανισμού και άλλων θρησκευτικών παραδόσεων στα μεγάλα ερωτήματα της ζωής.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας**: Θέματα σεβασμού ή περιφρόνησης της ζωής. **Νοηματοδοτώντας**: Θρησκευτικές πεποιθήσεις με διαφορετικές απαντήσεις στα μεγάλα ερωτήματα της ζωής. **Αναλύοντας**: Οι θέσεις και οι στάσεις του Χριστιανισμού και άλλων θρησκειών για την αξία της ζωής και τη σχέση της ζωής με τον Θεό. **Εφαρμόζοντας**: Κριτήρια για την αντιμετώπιση συγκεκριμένου ζητήματος σεβασμού/περιφρόνησης της ζωής.

5.4 ΣΥΓΧΩΡΗΣΗ (4^{ο} δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - προσδιορίζουν το περιεχόμενο της συγχώρησης στον Χριστιανισμό και τα αίτια που δυσχεραίνουν την έκφρασή της, - εξετάζουν τη νοηματοδότηση της συγχώρησης από τις θρησκείες.	- Προσδιορισμός του θρησκευτικού περιεχομένου της συγχώρησης. - Ανάλυση των αιτίων που δυσχεραίνουν τη συγχώρηση. - Παρουσίαση των διαφορετικών θρησκευτικών αντιλήψεων για τη συγχώρηση.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Απόψεις των νέων για τη συγχώρηση. **Εφαρμόζοντας**: Το θρησκευτικό περιεχόμενο της συγχώρησης. **Διερευνώντας**: Το νομικό, το θρησκευτικό και το αγαπητικό πνεύμα της συγχώρησης. Η συγχώρηση στον Χριστιανισμό και στις θρησκείες. **Αναπλαισιώνοντας**: Αίτια που δυσχεραίνουν τη συγχώρηση και την έκφραση αγάπης στη ζωή των πιστών. Η αγάπη ως βάση για τη συγχώρηση. **Αξιολογώντας**: Αξιολόγηση των θέσεων του Χριστιανισμού και των θρησκειών για τη συγχώρηση.

5.5 ΕΤΕΡΟΤΗΤΑ (5ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος – Δραστηριότητες
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - αξιολογούν θέσεις και στάσεις στον Χριστιανισμό σε ζητήματα ετερότητας, - αναγνωρίζουν την ευθύνη του πιστού απέναντι στην περιθωριοποίηση και απόρριψη του άλλου στο περιβάλλον τους, - προτείνουν με θρησκευτικά κριτήρια τρόπους αποδοχής της ετερότητας.	- Κριτική παρουσίαση θέσεων και στάσεων στον Χριστιανισμό σε ζητήματα ετερότητας. - Ανάλυση της ευθύνης του πιστού για την περιθωριοποίηση και απόρριψη του άλλου. - Διατύπωση επιχειρημάτων αποδοχής της ετερότητας με θρησκευτικά κριτήρια.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας**: Μορφές ετερότητας από τη σύγχρονη πραγματικότητα και στάσεις απέναντι σ’ αυτήν. **Νοηματοδοτώντας**: Αίτια περιθωριοποίησης λόγω θρησκευτικής ή άλλης ετερότητας. Στάσεις του Χριστιανισμού απέναντι στην ετερότητα. **Αναλύοντας**: Θρησκευτικά κριτήρια αποδοχής της ετερότητας. **Εφαρμόζοντας**: Ευθύνη του πιστού για τα κοινωνικά προβλήματα που προκύπτουν από την ετερότητα.

Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ (3 Θεματικές Ενότητες Χ 4 δίωρα)	
Τίτλος τάξης	**Θρησκεία και σύγχρονος κόσμος**
Ειδικοί στόχοι	Οι μαθητές/μαθήτριες: 1. Να ανιχνεύσουν τις θρησκευτικές και ηθικές παραμέτρους σύγχρονων κοινωνικών, επιστημονικών και ηθικών ζητημάτων. 2. Να ανακαλύψουν τη θέση και τον ρόλο του Χριστιανισμού και των θρησκειών απέναντι σε προβλήματα και προκλήσεις της σύγχρονης κοινωνίας σε παγκόσμια και τοπική διάσταση. 3. Να διερευνήσουν τη σύνδεση του χριστιανικού οράματος για τη μεταμόρφωση της ζωής και του κόσμου με τη σύγχρονη διανόηση και τον πολιτισμό. 4. Να προσεγγίσουν κριτικά τις συλλογικές απόψεις και να εκφράσουν τις προσωπικές τους θέσεις με επιχειρήματα.
Έννοιες	**Διλήμματα** (επιστήμη, τεχνολογία, γενετική, οικολογία) **Προκλήσεις** (πλούτος, εργασία, συμβίωση, επανάσταση) **Όραμα** (ειρήνη, δικαιοσύνη, ευτυχία, μεταμόρφωση)

Θ.Ε. 1 ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ

(επιστήμη, τεχνολογία, γενετική, οικολογία)

1.1 ΕΠΙΣΤΗΜΗ ($1^{ο}$ δίωρο)			
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Μέθοδος - Δραστηριότητες	Εκπαιδευτικό Υλικό (ισχύει για όλες τις ενότητες της τάξης)
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - παρουσιάζουν προσεγγίσεις της επιστήμης και της πίστης σε σύγχρονα ζητήματα, - εξηγούν την εξέλιξη της σχέσης θρησκείας και επιστήμης στη νεωτερική εποχή, - διατυπώνουν συλλογισμούς για θέσεις και αντιθέσεις πίστης και επιστήμης στη σύγχρονη εποχή.	- Παρουσίαση παραδειγμάτων προσέγγισης σύγχρονων ζητημάτων από επιστημονική και θρησκευτική πλευρά. - Αποτύπωση των σχέσεων επιστήμης και πίστης στη σύγχρονη εποχή. - Ανάλυση των αντιθέσεων πίστης και επιστήμης στη σύγχρονη εποχή.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Η επιστήμη στον κόσμο και στην ιστορία. **Εφαρμόζοντας**: Πίστη και γνώση **Διερευνώντας**: Επιστήμη και θρησκεία στην κατανόηση του κόσμου **Αναπλαισιώνοντας**: Θέσεις και αντιθέσεις επιστήμης και θρησκείας στη νεωτερική εποχή **Αξιολογώντας:** Σύγχρονα ζητήματα από τη σκοπιά της επιστήμης και της θρησκείας.	Παραγωγή νέου, πρωτότυπου και συμβατού με το παρόν ΠΣ εκπαιδευτικού υλικού, στο πλαίσιο της συγκεκριμένης φιλοσοφίας και μεθοδολογίας του, με βάση: • βιβλικά, πατερικά και ιστορικά κείμενα από την Ορθόδοξη εκκλησιαστική παράδοση, τις άλλες χριστιανικές παραδόσεις, τις άλλες θρησκείες, καθώς και από την αρχαιοελληνική γραμματεία, • θεολογικά, λογοτεχνικά, λαογραφικά, ιστορικά, φιλοσοφικά, κοινωνιολογικά, ψυχολογικά και άλλα επιστημονικά κείμενα και δοκίμια, • αξιοποίηση ποιητικών, καλλιτεχνικών και μουσικών έργων, • ιστορικών μνημείων και έργων τέχνης, καθώς και ποικίλου εικαστικού και φωτογραφικού υλικού, • αποσπασμάτων και αναφορών από τον Τύπο, • τη χρήση ΤΠΕ και εν γένει πολυμεσικών εκπαιδευτικών εργαλείων (εικόνα, ήχος, διαδίκτυο), • σύγχρονες και κατάλληλες για κάθε θεματική ενότητα στρατηγικές μάθησης. Στο ίδιο πλαίσιο είναι επίσης δυνατό να αξιοποιηθούν, κατάλληλα επεξεργασμένα ή προσαρμοσμένα, στοιχεία και εκπαιδευτικά αντικείμενα από: • παλαιότερα εγκεκριμένα διδακτικά υλικά (βιβλία και

			λογισμικά) του ΥΠΠΕΘ/Παιδαγωγικού Ινστιτούτου/Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, • το Αποθετήριο Μαθησιακών Αντικειμένων Φωτόδεντρο: http://photodentro.edu.gr/lor • το Οπτικοακουστικό Αρχείο της ΕΡΤ: http://mam.avarchive.gr/portal • Συλλογές Πολιτισμικών Φορέων. Περισσότερες λεπτομέρειες για το εκπαιδευτικό υλικό ανά τάξη και ανά θεματική ενότητα βλ. στον *Οδηγό Εκπαιδευτικού στα Θρησκευτικά Λυκείου.*

1.2 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ (2° δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Προτεινόμενη μέθοδος
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - διερευνούν στάσεις του Χριστιανισμού και των θρησκειών απέναντι στην τεχνολογία, - διατυπώνουν ηθικά κριτήρια για τη χρήση της τεχνολογίας.	- Αποτίμηση με θρησκευτικούς όρους της αρνητικής και θετικής χρήσης της τεχνολογίας από τον σύγχρονο άνθρωπο. - Διατύπωση ηθικών κριτηρίων για τη χρήση της τεχνολογίας.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Η χρήση της τεχνολογίας στην καθημερινότητα των νέων. **Εφαρμόζοντας**: Η χρήση της τεχνολογίας σε διαφορετικές συνθήκες ή θρησκευτικά περιβάλλοντα. **Διερευνώντας**: Θετική ή αρνητική στάση του Χριστιανισμού και άλλων θρησκειών στη χρήση της τεχνολογίας. **Αναπλαισιώνοντας**: Το ανθρώπινο πρόσωπο της τεχνολογίας. Ηθικά κριτήρια χρήσης της τεχνολογίας. **Αξιολογώντας:** Κριτική θέση απέναντι στη θεοποίηση ή δαιμονοποίηση της τεχνολογίας.

1.3 ΓΕΝΕΤΙΚΗ (3ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Προτεινόμενη μέθοδος
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - προσεγγίζουν τις εξελίξεις της γενετικής με βάση τη διδασκαλία του Χριστιανισμού και άλλων θρησκευτικών παραδόσεων, - αναλύουν τη χριστιανική θεώρηση σε ηθικά διλήμματα εφαρμογών της γενετικής στον άνθρωπο και στη φύση, - εκφράζουν απόψεις με θρησκευτικά κριτήρια για εξελίξεις της γενετικής.	- Εκτίμηση των επιχειρημάτων του Χριστιανισμού και άλλων θρησκευτικών παραδόσεων για θέματα γενετικής. - Ανάλυση των ηθικών διλημμάτων για εφαρμογές της γενετικής στον άνθρωπο και τη φύση από θρησκευτική σκοπιά. - Κριτική τοποθέτηση για ηθικές προεκτάσεις των εξελίξεων της γενετικής.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Η Γενετική στον σύγχρονο κόσμο. **Εφαρμόζοντας**: Γενετική μηχανική και ανθρώπινα δικαιώματα. **Διερευνώντας**: Θέσεις του Χριστιανισμού για τη γενετική μηχανική. **Αναπλαισιώνοντας**: Ηθικός προβληματισμός για εφαρμογές Γενετικής στον άνθρωπο, στα φυτά ή στα ζώα. **Αξιολογώντας**: Κριτική τοποθέτηση πάνω σε ηθικά διλήμματα σχετικά με τη Γενετική.

1.4 ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ (4^{ο} δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Προτεινόμενη μέθοδος
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - αξιολογούν τις θέσεις του Χριστιανισμού για το φυσικό περιβάλλον και την ευθύνη του ανθρώπου απέναντι σε αυτό, - διατυπώνουν συλλογισμούς για τον ρόλο των θρησκειών και των εκπροσώπων τους σε ζητήματα διαφύλαξης του φυσικού περιβάλλοντος, - αναγνωρίζουν την ευθύνη του πιστού για την οικολογική κρίση.	- Αξιολόγηση της διδασκαλίας του Χριστιανισμού για το περιβάλλον και την ευθύνη του ανθρώπου απέναντι σε αυτό. - Κριτική των θέσεων των θρησκειών και των εκπροσώπων τους για τη διατύπωση οικουμενικών λύσεων σε οικολογικά ζητήματα. - Προσδιορισμός της προσωπικής ευθύνης του πιστού για την οικολογική κρίση.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Δημιουργία και άνθρωπος. **Εφαρμόζοντας**: Οικολογικοί προβληματισμοί. **Διερευνώντας**: Οικοθεολογία: Η χριστιανική θεολογία για το περιβάλλον. **Αναπλαισιώνοντας**: Προβληματισμοί για τη δράση των εκπροσώπων του Χριστιανισμού και των άλλων θρησκειών ως προς το οικολογικό ζήτημα. **Αξιολογώντας:** Η ευθύνη του πιστού για το περιβάλλον.

Θ.Ε. 2 ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

(πλούτος, εργασία, συμβίωση, επανάσταση)

2.1 ΠΛΟΥΤΟΣ (1ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Προτεινόμενη μέθοδος
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - προσδιορίζουν τις θέσεις του Χριστιανισμού και άλλων θρησκευτικών παραδόσεων για τον πλούτο, τη φτώχεια και την ιδιοκτησία, - αναδεικνύουν κριτήρια για την ατομική και συλλογική ευθύνη των πιστών στη διαχείριση του πλούτου.	- Προσδιορισμός θέσεων του Χριστιανισμού και άλλων θρησκευτικών παραδόσεων για τον πλούτο, τη φτώχεια και την ιδιοκτησία. - Έκφραση επιχειρημάτων, με θρησκευτικούς όρους, για ζητήματα διαχείρισης του πλούτου.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Θρησκευτικές αντιλήψεις για τον πλούτο και τη φτώχεια. **Εφαρμόζοντας**: Ζητήματα που προκύπτουν από τη διάκριση μεταξύ πνευματικού και υλικού πλούτου στην Ορθόδοξη Εκκλησία και σε άλλες θρησκευτικές παραδόσεις. **Διερευνώντας:** Η σχέση της θρησκείας και των κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών διαβίωσης. **Αναπλαισιώνοντας**: Ο ρόλος της Εκκλησίας στην αντιμετώπιση κρίσιμων κοινωνικών καταστάσεων. **Αξιολογώντας**: Αναφορές σε ατομικές και συλλογικές ευθύνες για το φαινόμενο του αθέμιτου πλουτισμού. Η ευθύνη των πιστών.

2.2 ΕΡΓΑΣΙΑ (2^{ο} δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Προτεινόμενη μέθοδος
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - διερευνούν με θρησκευτικά κριτήρια τα ηθικά ζητήματα που σχετίζονται με την εργασία και τις εργασιακές δομές και σχέσεις, - διακρίνουν τις θέσεις του Χριστιανισμού και άλλων θρησκευτικών παραδόσεων σχετικά με την εργασία.	- Αναγνώριση θρησκευτικών και ηθικών παραμέτρων στην εργασία, στην ανεργία, στην απασχόληση και στην εργασιακή εκμετάλλευση. - Παρουσίαση θεωρήσεων της εργασίας στον Χριστιανισμό και σε άλλες θρησκευτικές παραδόσεις.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Εργασία και αεργία. **Εφαρμόζοντας**: Ηθικά ζητήματα στον χώρο των εργασιακών σχέσεων. **Διερευνώντας**: Θρησκευτικές προσεγγίσεις στο ζήτημα της εργασίας. **Αναπλαισιώνοντας**: Αποτύπωση ηθικών πλαισίων με θρησκευτικά κριτήρια στην προσέγγιση των εργασιακών ζητημάτων. **Αξιολογώντας**: Ατομική και συλλογική ευθύνη των πιστών για ζητήματα που αφορούν στην εργασία.

2.3 ΣΥΜΒΙΩΣΗ (3º δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Προτεινόμενη μέθοδος
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - αναδεικνύουν τις διαστάσεις της Ορθόδοξης χριστιανικής διδασκαλίας και άλλων θρησκευτικών παραδόσεων για τη συμβίωση των ανθρώπων, τις σύγχρονες μορφές της και τη μοναξιά, - αξιολογούν με θρησκευτικά κριτήρια τις δυνατότητες συμβίωσης των ανθρώπων.	- Παρουσίαση της χριστιανικής διδασκαλίας και άλλων θρησκευτικών αντιλήψεων για τη συμβίωση των ανθρώπων στο ζευγάρι, στην οικογένεια και στην κοινότητα και τη μοναξιά. - Αξιολόγηση των κριτηρίων συμβίωσης σύμφωνα με τη χριστιανική διδασκαλία.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας**: Μορφές σύγχρονης συμβίωσης. Μοναξιά. **Νοηματοδοτώντας**: Αναζήτηση του νοήματος της συμβίωσης στον θεσμό του γάμου και της οικογένειας. **Αναλύοντας**: Η χριστιανική διδασκαλία για τη συμβίωση των ανθρώπων. Κοινωνία και σχέσεις προσώπων. **Εφαρμόζοντας**: Κριτήρια αγαστής συμβίωσης των ανθρώπων.

2.4 ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ($4^{ο}$ δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Προτεινόμενη μέθοδος
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - διακρίνουν ενδεχόμενες σχέσεις των θρησκειών με την επανάσταση, - αξιολογούν το επαναστατικό μήνυμα του Χριστού και τη σημασία του για τον άνθρωπο και τον κόσμο, - αναλύουν με θρησκευτικά κριτήρια ζητήματα επανάστασης και ριζοσπαστικής αλλαγής.	- Εντοπισμός σχέσεων θρησκείας και επανάστασης με αναφορά σε παραδείγματα. - Αξιολόγηση του επαναστατικού μηνύματος του Χριστιανισμού και της σημασίας του για τον άνθρωπο και τον κόσμο. - Κριτική με θρησκευτικά κριτήρια των προκλήσεων και προσκλήσεων για επανάσταση και ριζική αλλαγή.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας**: Η έννοια της επανάστασης σε διαφορετικές καταστάσεις. **Νοηματοδοτώντας**: Η θρησκευτική επανάσταση απέναντι σε κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές καταστάσεις. **Αναλύοντας**: Το επαναστατικό κήρυγμα του Χριστού. **Εφαρμόζοντας**: Επαναστατικά χαρακτηριστικά του πιστού στην προσωπική και κοινωνική του ζωή.

ΘΕ 3: ΟΡΑΜΑ
(ειρήνη, δικαιοσύνη, ευτυχία, ελπίδα)

3.1 ΕΙΡΗΝΗ (1ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Προτεινόμενη μέθοδος
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - εξετάζουν την προσωπική και παγκόσμια διάσταση που έχει το αίτημα της ειρήνης στον Χριστιανισμό, - διακρίνουν τις θέσεις των θρησκευτικών παραδόσεων για την ειρήνη, - κρίνουν τις πρωτοβουλίες και ενέργειες των θρησκειών για την παγκόσμια ειρήνη.	- Διατύπωση θεολογικών επιχειρημάτων για την επίτευξη της προσωπικής και παγκόσμιας ειρήνης. - Κριτική προσέγγιση των θέσεων του Χριστιανισμού και των θρησκειών για την ειρήνη. - Διατύπωση επιχειρημάτων για την ευθύνη του χριστιανού αλλά και τις πρωτοβουλίες της Ορθοδοξίας, των άλλων χριστιανικών παραδόσεων και των άλλων θρησκειών για την ειρήνη.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Η ειρήνη σε προσωπικό και παγκόσμιο επίπεδο. **Εφαρμόζοντας**: Αίτια για τη μη ύπαρξη ειρήνης. **Διερευνώντας**: Η χριστιανική διδασκαλία και οι πρωτοβουλίες της Εκκλησίας για την επικράτηση της ειρήνης. **Αναπλαισιώνοντας**: Όραμα και πρωτοβουλίες των θρησκειών για την ειρήνη. **Αξιολογώντας:** Η προσωπική και κοινωνική ευθύνη των πιστών για το όραμα της παγκόσμιας ειρήνης.

3.2 ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ (2ο δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Προτεινόμενη μέθοδος
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - αξιολογούν το όραμα της Εκκλησίας για την επικράτηση της δικαιοσύνης, - εξετάζουν τις διδασκαλίες των θρησκειών για τη δικαιοσύνη, - δικαιολογούν με θρησκευτικούς όρους την ανάληψη προσωπικής ευθύνης στην επιδίωξη της δικαιοσύνης.	- Αξιολόγηση της σημασίας του οράματος της Εκκλησίας για δικαιοσύνη. - Εξέταση θρησκευτικών διδασκαλιών για τη δικαιοσύνη. - Τεκμηρίωση με θρησκευτικούς όρους της προσωπικής ευθύνης απέναντι σε ζητήματα δικαιοσύνης.	Προτείνεται η **διερευνητική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Παρουσιάζοντας**: Η δικαιοσύνη και η αδικία στον σύγχρονο κόσμο. **Εφαρμόζοντας**: Η δικαιοσύνη από ηθική και κοινωνική σκοπιά. **Διερευνώντας**: Η χριστιανική διδασκαλία για τη δικαιοσύνη. **Αναπλαισιώνοντας**: Η διδασκαλία και η συμβολή των θρησκειών στη δικαιοσύνη. **Αξιολογώντας**: Η ευθύνη του πιστού και το όραμα για έναν δίκαιο κόσμο.

3.3 ΕΥΤΥΧΙΑ (3^{ο} δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Προτεινόμενη μέθοδος
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - αναλύουν τη χριστιανική θεώρηση της ευτυχίας και της υπαρξιακής ανάγκης του ανθρώπου για την κατάκτησή της, - αξιολογούν προσεγγίσεις της ευτυχίας στις θρησκείες.	- Ανάλυση της χριστιανικής θεώρησης της ευτυχίας και της υπαρξιακής ανάγκης του ανθρώπου για την κατάκτησή της. - Αποτίμηση με θρησκευτικούς όρους αντιλήψεων για την ευτυχία.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας**: Ο αγώνας του σύγχρονου ανθρώπου για την αναζήτηση της ευτυχίας. **Νοηματοδοτώντας:** Θρησκευτικές αντιλήψεις για την έννοια της ευτυχίας. **Αναλύοντας**: Η χριστιανική διδασκαλία για την ευτυχία. **Εφαρμόζοντας**: Κριτήρια για την επίτευξη της προσωπικής και συλλογικής ευτυχίας.

3.4 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ (4^{ο} δίωρο)		
Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Αξιολόγηση	Προτεινόμενη μέθοδος
Οι μαθητές/μαθήτριες να: - αξιολογούν την ελπίδα του Χριστιανισμού για τη μεταμόρφωση του ανθρώπου και του κόσμου εδώ και τώρα, - διατυπώνουν συλλογισμούς για την	- Αξιολόγηση της χριστιανικής διδασκαλίας για τη μεταμόρφωση του κόσμου και της σχέσης της με τη σύγχρονη ζωή. - Ανάλυση προτάσεων για δράσεις με στόχο τη μεταμόρφωση/ανακαίνιση του κόσμου.	Προτείνεται η **βιωματική** μέθοδος με κύρια βήματα τα εξής: **Βιώνοντας**: Η ελπίδα του σύγχρονου ανθρώπου για τη μεταμόρφωση του κόσμου. **Νοηματοδοτώντας**:

αναγκαιότητα προσωπικού και συλλογικού αγώνα για τη μεταμόρφωση του κόσμου.		Η μεταμόρφωση του κόσμου και του ανθρώπου στον Χριστιανισμό. **Αναλύοντας**: Η αναγκαιότητα προσωπικού και συλλογικού αγώνα για τη μεταμόρφωση του εαυτού και του κόσμου. **Εφαρμόζοντας**: Το όραμα της μεταμόρφωσης του κόσμου.

Η με αριθμ. 143579/Δ2/07-09-2016 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ Β΄ 2906/13-09-2016) καταργείται.
Η ισχύς αυτής της απόφασης αρχίζει από το σχολικό έτος 2017-2018.
Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησεως.

Αθήνα, 13 Ιουνίου 2017

Ο Υπουργός

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Καποδιστρίου 34, Τ.Κ. 104 32, Αθήνα
Τηλ. Κέντρο 210 5279000
Κείμενα προς δημοσίευση: **webmaster.et@et.gr**
02021051906170072